

**Social- og
Boligstyrelsen**

Mestringsluppen

Guide til gruppeforløb for nære
voksne til børn med udviklings-
og opmærksomhedsforstyrrelser

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af
Social- og Boligstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00

E-mail: info@sbst.dk
www.sbst.dk

Forfatter: Social- og Boligstyrelsen og VIVE
Design og layout: 4PLUS4

Udgivet december 2023

Guiden udleveres til gruppeledere i forbindelse med uddannelse i Mestringsluppen.

Trykt udgivelse (ISBN): 978-87-94445-25-2
Digital udgivelse (ISBN): 978-87-94445-33-7

Indhold

Del 1: Introduktion til guiden	5
Guidens brug.....	5
Nære voksne er afgørende for børnenes læring og for vidensoverførsel	6
Leveringen af gruppeforløbet i praksis.....	7
Gruppenes rollefordeling	7
Didaktisk understøttelse	8
Motivation og anerkendelse	8
Tilpasning ift. børneforløbet og den konkrete gruppe.....	8
Overordnet struktur for alle sessioner	10
De enkelte sessioners temaer	11
 Del 2: Sessioner	 15
Session ❶ Introduktion og præsentation af detektivtænkningen.....	16
Session ❷ Energiforvaltning og social deltagelse	28
Session ❸ Fællesskaber og konfliktløsning	38
Session ❹ Fællesskaber online og i skolen.....	48
Session ❺ Afslutning og fejring.....	60

Del 1: Introduktion til guiden

Denne guide beskriver et gruppeforløb, som er en del af Mestringsluppen. Gruppeforløbet er målrettet nære voksne til 8-14-årige børn med udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser og handler om, hvordan de kan understøtte deres barns social mestring.

Guiden består af to dele

Del 1: En introduktion til guiden og til leveringen af gruppeforløbet til de nære voksne. Her findes blandt andet beskrivelse af emner, som er relevante på tværs af sessionerne i gruppeforløbet.

Del 2: En kronologisk gennemgang af de fem sessioner i gruppeforløbet til de nære voksne. Her er temaer og aktiviteter beskrevet, og der er instruktioner til gruppeledernes levering.

Til guiden hører desuden en række printark, som skal anvendes i sessionerne. Disse ark findes særskilt som selvstændige elektroniske filer og udleveres til gruppelederne i forbindelse med uddannelsen i Mestringsluppen.

Guidens brug

Guiden er målrettet de gruppeledere, der skal varetage gruppeforløbet for nære voksne til børn med udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser. Gruppeforløbet i Mestringsluppen skal leveres af fagprofessionelle, der i forvejen har specifik viden om og erfaring med børn med udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser, eksempelvis psykologer, AKT-lærere, familiebehandlere eller lignende faggrupper. Der tilknyttes to gruppeledere til hvert gruppeforløb.

Gruppeforløbet til nære voksne er ét af flere elementer, som tilsammen udgør indsatsen i Mestringsluppen. Elementerne er tæt forbundne på tværs og skal leveres samlet. Der er tilsvarende dokumenter til understøttelse af de andre elementer.

Dokumenter i Mestringsluppen

- **En indsatsbeskrivelse**, som beskriver målgruppen, værdi- og teorigrundlag, kerneelementer og den forandringssteoretiske tilgang for indsatsen.
- **Guide til opstart, vidensdeling og opfølgning**, som beskriver den indledende kontakt til børn og deres nære voksne før afviklingen af gruppeforløbene, samarbejde og overlevering af viden til voksne i barnets skole før, under og efter forløbet, samt opfølgende kontakt med barnet og familien.
- **Guide til gruppeforløb for børn med udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser**, som beskriver et forløb bestående af ni sessioner til børnene med fokus på at træne tænkemåder og redskaber, der styrker deres forudsætninger for øget social mestring og trivsel.
- **Guide til gruppeforløb for nære voksne til børn med udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser** (dette dokument).

Alle dele af Mestringsluppen hænger tæt sammen og kan ikke bruges hver for sig.

Før gruppeledere skal levere Mestringsluppens gruppeforløb, skal de have sat sig grundigt ind i indsatsbeskrivelsen, hvori værdi- og teorigrundlag for den samlede indsats samt faglige begrundelser for indsatsen gennemgås. Dette indhold bliver ligeledes gennemgået på det tilhørende kompetenceudviklingsforløb for gruppeledere.

Nære voksne er afgørende for børnenes læring og for vidensoverførsel

Barnets nære voksne er vigtige i indsatsen. De kan være med til at sikre, at den nye viden og de nye tænke- og handlemuligheder, som barnet præsenteres for i Mestringsluppen, overføres til og integreres i barnets hverdagsliv, og på sigt, at barnet kan anvende og bringe de nye mestringsstrategier i spil i sociale sammenhænge. Barnets nære voksne skal derfor klædes på til at understøtte barnets udvikling, og samtidig kan indsatsen være med til at styrke relationen mellem barn og de nære voksne. Dette sker ved, at de nære voksne får viden om de ting, som børnene lærer, og får ord og redskaber til at understøtte barnets udvikling.

De overordnede mål med forløbet til de nære voksne

- At styrke de nære voksnes forudsætninger for at understøtte barnets udvikling i dagligdagen. De nære voksne kan guide og hjælpe barnet med at oversætte og overføre den nye viden og de nye tænke- og handlemuligheder fra sessionerne til hverdagen, samt anvende disse i barnets hverdag både under og efter Mestringsluppens afslutning.
- At give viden om og indblik i de temaer, som børnene gennemgår i deres forløb, herunder viden om de træningsøvelser, som barnet introduceres for, og som de voksne har ansvaret for at støtte børnene i at træne hjemme.
- At give mulighed for erfarings- og idéudveksling med andre nære voksne til børn med lignende behov, ressourcer og udfordringer, ikke mindst udveksling af erfaringer med, hvordan børnene kan støttes i at overføre det lærte til deres egen hverdag.

Barnets nære voksne er typisk forældre eller primære omsorgspersoner, da det kræver en tæt relation og daglig/ ugentlig kontakt med barnet at kunne hjælpe barnet med at træne den nye viden og de nye tænke- og handlemuligheder, og derved udvikle nye og hensigtsmæssige mestringsstrategier ift. at indgå i sociale sammenhænge i hverdagen.

Vidensdeling med skolen er en del af Mestringsluppen. Dette er beskrevet i guiden til opstart, vidensdeling og opfølgning. Blandt andet deltager barnets skolekontakter i møder omkring Mestringsluppen og orienteres løbende om barnets behov for at blive støttet i brugen af viden fra forløbet.

Leveringen af gruppeforløbet i praksis

Der er en række forhold, som angår det samlede gruppeforløb, og derfor går på tværs af alle sessionerne. Det handler blandt andet om gruppeledernes indbyrdes roller, om kommunikation, fastholdelse af de voksnes engagement, anerkendelse, samt om materialets fleksibilitet.

Gruppelederne skal koordinere leveringen af de voksnes gruppeforløb med det forløb, som leveres parallelt til børnene, så øvelserne stemmer overens. Som guiden til børnegruppeforløbet beskriver, er der en høj grad af tilpasning af øvelser og aktiviteter til den konkrete børnegruppe, og disse tilpasninger skal gå igen i afviklingen af forløbet til de nære voksne. Der vil således være en del forberedende arbejde mellem sessionerne, både i relation til at planlægge den enkelte session, og i relation til at sikre, at væsentlig viden fra børneforløbet viderebringes.

Gruppeledernes rollefordeling

Indsatsen forestås af to gruppeledere, hvoraf den ene er styrende gruppeleder og ansvarlig for at nå igennem punkter og indhold for de enkelte sessioner, mens den anden er assisterende gruppeleder og ansvarlig for at observere dynamikkerne i rummet og støtte op om, at alle deltagere inddrages. Begge gruppeledere er involveret i forberedelsen af de enkelte sessioner og i de faglige valg ift. gruppen.

Gruppeledernes forskellige roller

- Styrende gruppeleder: er den primære facilitator af øvelser, drøftelser og aktiviteter med de voksne og har fokus på at nå igennem indholdet for de enkelte sessioner.
- Assisterende gruppeleder: har fokus på gruppedynamikkerne og på at støtte op om, at alle er med. Kan også assistere den primære gruppeleder, fx i forbindelse med gruppeinddeling, videofremvisning mv.

Alle gruppeledere er via kompetenceudvikling kvalificerede til at varetage begge roller. Den assisterende gruppeleder kan således træde til og fungere som styrende gruppeleder fx i forbindelse med sygdom.

Efter hver session har de to gruppeledere en fælles opgave med at samle op på sessionen og herunder:

- overveje eventuelle fremadrettede justeringer ud fra de gjorde erfaringer.
- drøfte konkrete situationer, hvor man har observeret, at ens kollega lykkedes særligt godt med at motivere og engagere gruppen.
- sikre relevant overlevering af viden til det parallelle gruppeforløb for børnene.

Derudover kan de to gruppeledere fungere som hinandens sparringspartner, hvis der opstår faglige spørgsmål undervejs, som enten skal håndteres i gruppen, eller eventuelt skal bringes videre i anden sammenhæng.

Didaktisk understøttelse

Der er forholdsvis stor sandsynlighed for, at der i voksengruppen også vil være voksne med udfordringer, som minder om børnenes. Det kan være en fordel at understøtte gruppeforløbet didaktisk ved fx at minimere distraherende rod i lokalet, og ved at bruge visuelle redskaber til at give overblik, illustrere centrale pointer og sessionens dagsorden mv. Her kan piktogrammer, oversigter mv. eventuelt bruges på samme måde, som det gøres i børneforløbet.

Didaktisk understøttelse kan også give de nære voksne ideer til, hvordan de i barnets hverdag kan arbejde med (yderligere) didaktiske greb, fx i form af visualiseringer, piktogrammer, tidsskemaer, faste former for forberedelser eller støjminimerende tiltag.

Motivation og anerkendelse

Inddragelse, motivation og anerkendelse er væsentlige tilgange i gruppeforløbet, både for børnene og i forløbet med de nære voksne. Det handler om at motivere gruppen til at dele erfaringer og hverdagsoplevelser med børnene. Som gruppeleder kan man gå forrest ved at bringe egne oplevelser med børn i målgruppen i spil eller give eksempler på, hvordan situationer kan opleves, føles og håndteres. Det kan også være gennem anerkendelse af, at det kan være udfordrende at være nær voksen til børn med udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser, og tilkendegivelse af, at der findes måder at håndtere forskellige uvante, svære eller misforståede situationer på.

Som gruppeleder kan man arbejde på at tilrettelægge muligheder for, at deltagerne i gruppen kan spejle sig i hinanden, og at de kan hjælpes til at dele erfaringer og succeshistorier i gruppen mv. Anerkendelse og forslag fra andre nære voksne, som står i lignende situationer og med lignende udfordringer, kan være stærkt motiverende og inspirerende for deltagerne. Det er her vigtigt at styre erfaringsudvekslingen, så den bliver konstruktiv og anerkendende, frem for frustrationsbåret og problemfokuseret.

Tilpasning ift. børneforløbet og den konkrete gruppe

Guiden er anvisende ift. temaer, formål og redskaber i de enkelte sessioner. Hensigten er, at den skal fungere som en retningsgivende ramme for gruppeledere. Tilpasninger af varighed for de enkelte aktiviteter og øvelser kan finde sted med guidens overordnede temaer og formålsbeskrivelser som ramme. Dette giver gruppelederne mulighed for at bringe deres egen faglighed i spil og holde fokus på, hvad der sker i gruppen undervejs i forløbet.

Voksenforløbet skal altid afspejle det indhold, som er formidlet i børneforløbet. Det vil derfor være nødvendigt løbende at sikre koordination mellem de to forløb omkring eventuelle tilpasninger.

Tilpasninger kan eksempelvis ske med afsæt i viden fra forsamlinger, fra drøftelser undervejs i gruppeforløbet eller fra afviklingen af børneforløbet. Denne viden kan integreres som eksempler og oplæg til drøftelse og derved gøre indholdet i sessionerne nærværende for deltagerne.

Graden af de nære voksnes aktive deltagelse vil variere fra gruppe til gruppe og ofte også fra session til session. Der vil være nogle grupper, som i højere grad skal præsenteres for gruppeledernes refleksioner og understøttende spørgsmål, mens andre grupper byder mere ind, og bringer sig selv mere i spil. I en tilpasning er det væsentligt at skabe plads til, at alle nære voksne kan få talt om ting, de finder er vedkommende og væsentlige.

Det er også muligt at tilpasse indholdet med afsæt i viden fra det løbende samarbejde, gruppelederen har med børnenes skolekontakter. Inddragelse af oplevelser fra børnenes hverdagsliv i skolen kan bidrage til at gøre sessionerne nærværende. Denne viden skal integreres med varsomhed og gerne efter dialog med de pågældende personer, så det sikres, at ingen bliver overraskede eller føler sig misforstået eller udstillet. I tvivlstilfælde kan man vælge at tale generelt om en lignende situation med samme pointe.

Overordnet struktur for alle sessioner

Gruppeforløbet til voksne består af fem sessioner af en varighed på 1½ – 2 timer pr. gang. Sessionerne kan forløbe sådan, at der afholdes en session for hver gang børnene afholder to. På den måde kommer sidste session for hhv. børn og nære voksne til at forløbe samtidigt, så børn og voksne fælles kan fejre det lærte sammen.

Indholdet for den enkelte session varierer fra gang til gang, mens sessionerne er bygget op omkring en fast struktur, som visuelt kan understøttes af de samme piktogrammer, som bruges i børnegruppeforløbet. Da der er færre sessioner i gruppeforløbet til voksne end i gruppeforløbet til børn, vil de voksne blive præsenteret for flere temaer i hver session.

Hver session har følgende struktur:

Velkommen. Fælles velkomst og kort præsentation af sessionens tema.

Dagens program. Præsentation af, hvad der skal foregå på dagens session.

Opfølgning på træn-løs. Fra session 2 og frem er det et fast punkt i sessionerne, at der samles op på, hvordan det går med at understøtte børnenes træning i hverdagen.

Tema 1. Præsentation af tema, som børnene arbejder med i deres forløb. Temaet præsenteres mundtligt og gennem billedmateriale eller andre former for konkretisering, og der indlægges tid til fælles drøftelse og refleksion.

Kaffepause.

Tema 2. Præsentation af tema, som børnene arbejder med i deres forløb. Temaet præsenteres mundtligt og gennem billedmateriale eller andre former for konkretisering, og der indlægges tid til fælles drøftelse og refleksion.

Nye træn-løs. Gennemgang af de træn-løs-øvelser, som børnene introduceres for på deres sessioner, med fælles drøftelse af, hvordan man hjemme kan arbejde med at støtte barnet i at omsætte det lærte fra sessionen gennem øvelserne.

Tak for i dag. Kort opsummering, eventuel afklaring af spørgsmål og afrunding af sessionen.

De enkelte sessioners temaer

Forløbet til de nære voksne består af fem sessioner, hvor de nære voksne dels får præsenteret de temaer og redskaber, som børnene introduceres til på deres forløb, og dels får mulighed for at udveksle erfaringer og drøfte forhold omkring det at støtte børnene i deres hverdag. Det betyder, at hver af sessionerne i de voksnes forløb dækker ca. to af sessionerne i børnenes forløb.

Indledningsvis introducerer session 1 og 2 Mestringsluppens teoretiske afsæt samt nogle gennemgående redskaber til social mestring, som børnene med hjælp fra de voksne omkring sig skal lære at arbejde med. Dernæst introducerer sessioner 3 og 4, hvordan redskaberne kan bruges til at hjælpe børnene bedre i stand til at komme ind og ud af sociale fællesskaber, fx i forbindelse med lege i et frikvarter, og til at forebygge eller håndtere konflikter. Således vil disse sessioner præsentere de nære voksne for, hvordan Mestringsluppens redskaber kan anvendes og øves i konkrete, sociale sammenhænge i børnene hverdag. Afslutningsvist afrundes forløbet med session 5, hvor der samles op på forløbet, tales om vidensdeling til øvrige voksne i barnets netværk, og børnenes indsats fejres.

Sessionerne i de to gruppeforløb er:

Session 1: Introduktion og præsentation af detektivtænkningen

I denne session er målet at deltagerne lærer hinanden at kende og får præsenteret en ramme for forløbet. Herunder skal de nære voksne præsenteres for indsatsens anerkendende og ressourcefokuserede tilgang, samt teorien omkring nærmeste udviklingszone, som de nære voksne skal klædes på til og trænes i at bruge i deres tilgang til at støtte barnet. Sessionen skal også sætte de nære voksne ind i hverdagsdetektiv-redskabet, som børnene skal arbejde med hele forløbet igennem.

Session 2: Energiforvaltning og social deltagelse

I denne session præsenteres de nære voksne for endnu et gennemgående redskab i forløbet. Energibatteriet er et redskab til at visualisere energiforvaltning og give forståelse af, hvordan nogle situationer kan opleves som energi-krævende, mens andre kan være energigivende, og hvordan nogle situationer sommetider kan bidrage både til at lade og tappe vores energi. De voksne skal også introduceres til forskellige tilgange til at støtte børnene i social deltagelse og herunder forskellige øvelser, som børnene skal arbejde med på deres session 4 om deltagelse i fællesskaber.

Session 3: Fællesskaber og konfliktløsning

I denne session er målet at skærpe de nære voksnes blik for barnets nærmeste udviklingszone, hvad angår den non-verbale kommunikation i social interaktion med andre, herunder evnen til øjenkontakt, til at aflæse mimik, og til at fornemme stemninger. I sessionen introduceres girafsprøget som en verbal tilgang til at byde ind i interaktioner med andre. Endelig skal sessionen give de nære voksne viden om, hvordan barnet kan støttes i at forstå og håndtere konflikter, og der præsenteres en række redskaber og strategier til dette.

Session 4: Fællesskaber online og i skolen

I denne session er målet at drøfte, hvad online-fællesskaber kan og ikke kan for børn, og at styrke de nære voksnes blik for, hvordan de kan støtte børnenes mestring af online-fællesskaber. De nære voksne skal klædes på til at støtte børnene i en forståelse af, hvad der er god stil og dårlig stil på internettet, i fælles spil eller i online-grupper. Yderligere skal sessionen handle om børnenes skolefællesskaber, og om hvordan de voksne kan støtte børnene i brugen af detektivtænkningen til at forstå og handle på udfordrende skolesituationer.

Session 5: Afslutning og fejring

I denne session samles op på hele gruppeforløbet, hvor gruppen har mulighed for at genbesøge et bestemt tema, eller at samle op på, hvad de hidtil har været igennem. Det er også i denne sidste session, at der vil være lejlighed til at drøfte og reflektere over, hvordan de voksne kan overlevere viden til øvrige relevante voksne i barnets netværk. Sessionen slutter af med en fejring sammen med børnene.

Del 2: Sessioner

I denne del af guiden beskrives sessionerne enkeltvis og i kronologisk rækkefølge. For hver session præsenteres først formålet med sessionen, og der gives en kort introduktion til sessionens temaer. Derefter følger en beskrivelse af særlige forhold, som gruppelederne bør være opmærksomme på i tilrettelæggelsen af den enkelte session.

Selve sessionens indhold er først præsenteret i en oversigt og derefter med en beskrivelse af de konkrete aktiviteter, der kan anvendes som inspiration ved forberedelse af sessionen. De enkelte sessioner er beskrevet forholdsvis overordnet og giver anvisninger til de enkelte aktiviteter og øvelser, som hver session skal komme omkring. Formålet med de mere overordnede guidelines er, at gruppelederne skal tilpasse de enkelte sessioner til den specifikke voksengruppe.

En vigtig opgave på tværs af alle sessioner er, at gruppelederne fra session til session skal koordinere børne- og voksenforløbet. De tilpasninger og valg (aktiviteter og redskaber), der foretages i forhold til levering af børneforløbet, skal således afspejles i indholdet på voksenforløbet. Dette er særlig vigtigt at være opmærksom på at systematisere, hvis børnegruppen faciliteres af andre gruppeledere end voksengruppen.

For alle sessionerne gælder følgende:

Før sessionen

- Tilpas indhold og form i sessionen med afsæt i den konkrete gruppe af voksne, og sørg for, at indholdet afspejler indholdet i børnegruppen.
- Planlæg sessionen således, at der afsættes tid til erfaringsudveksling.
- Klargør lokalet, fx med ophæng af piktogrammer til dagsordenen.
- Forbered opsamling på træen-løs-øvelserne fra sidst og introduktion til børnenes nye træen-løs-øvelser.
- Forbered de øvrige øvelser og aktiviteter i sessionen, herunder printark og evt. videoklip.
- Aftal rolle- og ansvarsfordeling mellem gruppelederne.

Efter sessionen

- Saml op på sessionen, og læg en plan for næste session.
- Saml op på særlige opmærksomhedspunkter ift. fremadrettet tilpasning af indsatsen til gruppen.
- Overvej i relation til forløbet for børnene, om der er pointer, der skal overleveres.
- Følg ved behov op på eventuelle udeblivelser og afbud.

Session 1 Introduktion og præsentation af detektivtænkningen

Sessionens formål

Denne session har til formål at skabe et trygt og tillidsfuldt rum, og at der dannes en god relation mellem de nære voksne og til gruppelederne. Gennem sessionen skal der desuden skabes en fælles forståelse for formålet med at deltage i forløbet, hvad sessionerne vil handle om, og hvordan de er bygget op.

Formålet er også at rammesætte gruppeforløbet. Som et led i rammesætningen præsenteres indsatsens teori- og værdigrundlag, da det danner afsæt for indsatsens anerkendende og ressourcefokuserede tilgang til arbejdet med børn med udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser. Hensigten er at skabe en fælles platform at arbejde ud fra, og at introducere til nogle tænke- og handlemuligheder, som de nære voksne kan anvende til at understøtte barnets ressourcer, og styrke barnets positive selvforståelse.

Der introduceres til hverdagsdetektiven og forståelsen bag redskabet, ligesom de nære voksne præsenteres for, hvordan de kan understøtte børnene i at træne at gå på opdagelse i, hvordan barnet selv og andre tænker, og hvorfor barnet og andre handler eller reagerer, som de gør. De voksne skal også understøtte barnet i at få øje på og afprøve nye og mere hensigtsmæssige måder at reagere og handle på i forskellige situationer. Hensigten er, at de nære voksne med afsæt i den viden skal understøtte børnenes løbende arbejde med hverdagsdetektiven gennem forløbet.

De nære voksne introduceres til de aktuelle træn-løs-øvelser, som børnene skal arbejde med efter sessionerne, og til, hvordan de kan understøtte barnet i at træne mellem sessionerne. Formålet er at klæde de nære voksne på til at understøtte barnet i at anvende viden fra sessionerne i sin hverdag.

Særlig forberedelse til denne session

- Forbered introduktion til forløbet.
- Forbered øvelser, herunder detektivøvelse, og filmklip, hvis det vurderes relevant.
- Medbring mapper til printark og øvelser.
- Print følgende ark til sessionen:
 - Voksensession 1. Tema – Den kognitive tilgang
 - Voksensession 1. Tema – Nærmeste udviklingszone
 - Voksensession 1. Tema – Detektivtænkning
 - Voksensession 1. Tema – Mysteriekort
 - Voksensession 1. Træn-løs – Mine styrker
 - Voksensession 1. Træn-løs – Hverdagsdetektiv

Gruppesession 1: Aktiviteter og formål

Velkommen

Kort velkomst og præsentationsrunde.

Formål: At lære hinanden at kende og skabe et trygt rum for erfaringsudveksling.

Dagens program

- Kort om gruppeforløbet
- Tema: Anerkendelse, ressourcefokus og barnets nærmeste udviklingszone
- Kaffepause
- Tema: Detektivtænkning
- Træn-løs (børnesession 1+2)
- Tak for i dag

Formål: At introducere dagens program.

Kort om gruppeforløbet

Præsenter formål og kronologi i forløbet samt deres rolle som nære voksne.

Formål: At afstemme forventninger til forløbet og afklare, at udbytte af indsatsen afhænger af, at de understøtter barnet i at oversætte og omsætte den nye viden i andre sammenhænge.

Tema: Anerkendelse, ressourcefokus og barnets nærmeste udviklingszone

Præsentation af gennemgående tilgange, som kan hjælpe de nære voksne til støtte barnet hjemme.

Formål: At styrke de nære voksnes viden, for at de derved kan understøtte deres børns udvikling.

Kaffepause

Formål: At bidrage til det sociale sammenhold i gruppen samt uformel erfaringsudveksling.

Tema: Detektivtænkning

Her præsenteres det gennemgående detektivredskab, som børnene og de nære voksne skal arbejde med gennem forløbet og efterfølgende.

Formål: At styrke de nære voksnes forudsætninger for at understøtte deres børn i at oversætte og omsætte arbejdet med hverdagsdetektiven i sammenhænge uden for sessionen.

Træn-løs (børnesession 1+2)

De øvelser, som børnene får med sig hjem, introduceres og deles ud til de voksne, så de kan støtte børnene i øvelserne.

Formål: At introducere de nære voksne til trænløs-øvelsen, så de kan understøtte deres børns træning.

Tak for i dag

Formål: At afrunde dagens program.

Gruppesession 1: Forberedelse af aktiviteter

Velkommen

Byd de nære voksne velkommen.

- » Giv en fælles velkomst og kort præsentation af gruppelederne. Gennemfør eventuelt samme tjek-ind-øvelse som i børnegruppen.
- » Bed alle om at præsentere sig selv kort (fx navn, relation til barn, barnets alder).
- » Uddel mapper til printark.

Dagens program

Præsenter dagens program:

- » Kort om gruppeforløbet
- » Tema: Anerkendelse, ressourcefokus og barnets nærmeste udviklingszone
- » Kaffepause
- » Tema: Detektivtænkning
- » Træn-løs (børnesession 1+2)
- » Tak for i dag.

Kort om gruppeforløbet

Vær opmærksom på

- Læg vægt på at skabe en tryk og hyggelig stemning, hvor der er plads til at udvikle relationer.
- Vær tydelig omkring de nære voksnes rolle i forløbet, og hvad der forventes af dem.

Præsenter og understreg følgende:

- » Formålet med forløbet for henholdsvis børnene og de nære voksne.
- » Tydeliggør, at deres primære rolle er at understøtte barnets læring og udvikling, både undervejs og efter endt forløb. Nævn, at barnets skolekontakter også har en rolle i at understøtte barnets læring og udvikling under og efter forløbet.
- » Nævn, at forløbet ikke formidler diagnosespecifik viden.
- » Sammenhængen i forløbet, indhold i sessionerne, og hvordan de er bygget op.
- » Vigtigheden af at deltage hver gang.
- » Formålet med træn-læs-øvelserne og vigtigheden af, at de derhjemme understøtter barnets træning.

- » Nævn, at børnene i gruppen har forskellige udfordringer, og kan være forskellige steder, ift. om barnets træning.
- » Tal ind i, at det fælles for børnegruppen gælder, at de ofte skal bruge meget energi på det sociale, og har forskellige udfordringer ift. at mestre hverdagen.

Ved behov for yderligere forventningsafstemning kan det nævnes, at Mestringsluppens voksenforløb specifikt handler om at klæde de nære voksne på til at understøtte barnets læring og udvikling i relation til at indgå i sociale sammenhænge. Det handler ikke om andre udfordringer, som børn og unge med autisme eller ADHD kan have.

Tema: Anerkendelse, ressourcefokus og barnets nærmeste udviklingszone

Vær opmærksom på

- Vælg, om I vil anvende videoklip til at understøtte formidlingen, eller (alene) præsentere på fx power points, som kan deles med gruppen.
- Find forslag til videoklip i *Voksenguide – Links*. Se videoerne igennem inden sessionen, og vurder, om de har relevans for jer.
- Vælg også, om I vil tage drøftelser i små grupper.

Fortæl, at Mestringsluppen er udviklet med afsæt i følgende teori- og værdigrundlag:

- » Et anerkendende og ressourceorienteret børnesyn med udgangspunkt i, at barnet gør det rigtige, hvis det kan. Hvis barnet ikke kan, skal det, gennem samspillet og med positiv voksenstøtte, udvikle forudsætninger for at kunne deltage med afsæt i egne ressourcer, forudsætninger og behov.
- » Et kognitivt orienteret udviklingssyn, der bygger på forståelsen af, at barnets tanker og antagelser om verden har betydning for den måde, barnet handler, og er i verden på. Ved at forstyrre og udforske barnets forståelse af verden kan man være med til at udvikle nye og andre måder at mestre og være i verden på.
- » Et helhedsorienteret, dialektisk og dynamisk udviklingssyn, der bygger på, at børn udvikler sig, og bliver til i interaktion med sine omgivelser. Barnets udviklingsbetingelser er påvirket af de muligheder og begrænsninger, der er i de kontekster, som barnet indgår i, og udviklingen skal derfor understøttes i tilknytning hertil af de voksne omkring barnet.

Anerkendende og ressourcefokuseret børnesyn

De nære voksne introduceres for, hvad der kendetegner et anerkendende og ressourcefokuseret børnesyn, og hvordan det er afspejlet i Mestringsluppen. Kom fx omkring følgende:

- » Børnenes aktuelle mestring skal anerkendes som barnets bedste forsøg.
- » Barnet skal rummes og forstås ud fra barnets egne behov og ønsker og kan derfra guides hen mod en bredere forståelse eller et nyt blik.
- » Barnet skal løbende bemærkes, anerkendes og roses ved positive fremskridt i sin udvikling.

Anvend eventuelt følgende videoklip i præsentationen:

- » Om den anerkendende dialog
- » Anerkendende samtale
- » Mennesker gør det, der giver mening i situationen

Se Voksenguide – Links.

Læg op til drøftelse i gruppen:

- » Hvordan kan de nære voksne have en (endnu mere) anerkendende tilgang til barnet?
- » Hvornår kan det eventuelt være svært at have en anerkendende tilgang?
- » Læg op til at udveksle gode erfaringer eller ideer ift. at have en anerkendende tilgang til barnet.

Informér de nære voksne om, at børnene i session 1 ud fra den ressourcefokuserede tilgang arbejder med at forstå sig selv, og få blik for, at en udfordring også kan forstås som en styrke, fx kan det at være fuld af energi være en udfordring, når man skal sidde stille i længere tid, men at det er også en stor styrke at have energi og være aktiv.

Bed de nære voksne om parvis at drøfte:

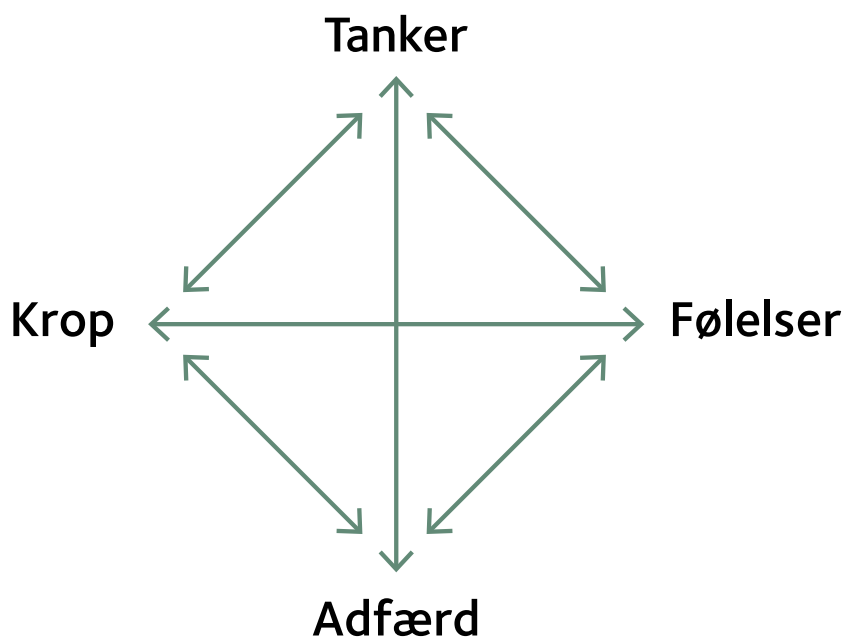
- » Hvilke ressourcer kan fremhæves hos jeres barn?
- » Hvordan kan de ressourcer bruges til at styrke jeres barns selvbillede?

Den kognitive tilgang

De nære voksne introduceres for, hvad der kendetegner den kognitive tilgang, herunder sammenhængen mellem tanker, følelser, kropslige reaktioner og handlinger i forskellige situationer. Kom omkring følgende:

At man kan arbejde med at styrke barnets sociale mestring ved at øge barnets bevidsthed om sammenhængen mellem:

- » Tanker (hvad vi tænker)
- » Følelser (hvad vi føler)
- » Krop (hvad vi mærker af kropslige reaktioner)
- » Adfærd (hvad vi gør).

 Print: Voksensession 1. Tema – Den kognitive tilgang

At man herved fx kan arbejde med, at barnet

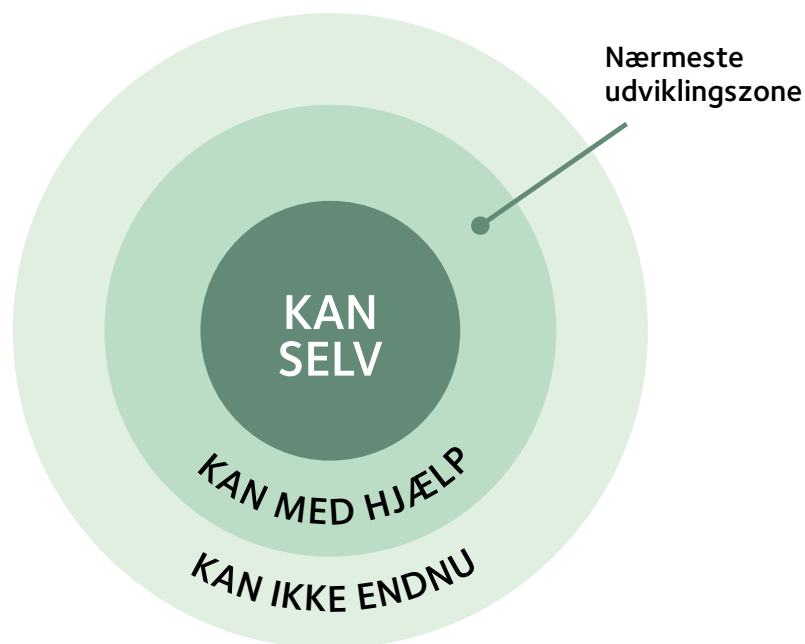
- » får øje på nye tænke- og handlemuligheder.
- » øver sig i at navigere på mere hensigtsmæssige måder i sociale sammenhænge, og derved øger sin evne til social problemløsning.
- » laver praktiske øvelser og opnår selvforstærkning.

Helhedsorienteret, dialektisk og dynamisk udviklingssyn

De nære voksne introduceres til, hvad der kendetegner et helhedsorienteret, dialektisk og dynamisk udviklingssyn, herunder at udvikling sker i samspil med andre og inden for barnets zone for nærmeste udvikling. Det skal bidrage til at skabe en ramme til at forstå børns udvikling af mestring i de situationer, de møder i deres hverdag.

Kom omkring følgende i introduktionen:

- » At man kan forstå barnets udvikling som en dialektisk proces, hvor den voksne aktivt kan støtte barnet til at udvikle sig, herunder udvikle nye strategier til at indgå i sociale sammenhænge.
- » Den inderste zone, jf. figuren, er en tryk zone, hvor barnet er et sted i sin udvikling, hvor det mestrer de udfordringer, som det møder, herunder sociale situationer.
- » Den midterste zone er barnets zone for nærmeste udvikling. Her møder barnet udfordringer, som det ikke kan mestre på egen hånd, men som det kan lære at mestre med støtte fra andre. Det er i denne zone, at barnet udvikler sig, og opnår nye strategier til at indgå i sociale sammenhænge. På den vis udvider barnet sin tryk zone – den zone, hvor barnet på egen hånd kan mestre en given situation.
- » Den yderste zone er en utryk zone. Det kan forstås som en stor og ukendt verden, som barnet ikke forstår, og som ligger så langt væk fra barnets zone for nærmeste udvikling, at barnet vil have svært ved at tilegne sig ny viden og nye sociale mestringsstrategier.
- » Opsummér, at de nære voksnes rolle er at understøtte barnets udvikling inden for barnets zone for nærmeste udvikling.

 Print: Voksensession 1. Tema – Nærmeste udviklingszone

Bed parvis de nære voksne om at drøfte følgende:

- » Hvilke sociale situationer kan jeres barn mestre på egen hånd?
- » Hvilke sociale situationer kan jeres barn næsten mestre – med hjælp fra en voksen eller et andet barn (zone for nærmeste udvikling)?
- » Hvordan kan I understøtte jeres barns udvikling i de situationer?
- » Hvem kan – ud over jer – støtte jeres barns i sociale situationer, som det næsten mestrer?

📌 **Valgfri** aktivitet:

Hvis det vurderes relevant, kan de voksne opfordres til at høre en eller begge af følgende podcasts:

- » Børn og unge med autisme og ADHD. Podcast om hvordan børn med autisme og ADHD altid gør deres bedste, hvis de kan, og har brug for støtte fra forældre/hjemmet som 'talerør' til skole og andre steder.
- » Autismeforeningens podcast 'Når diagnosen rammer'. I denne podcast fortæller en mor til Bastian om oplevelserne med, at Bastian udredes for både autisme og ADHD, hvilket hun også selv bliver udredt for som voksen.

Se Voksenguide – Links

Kaffepause

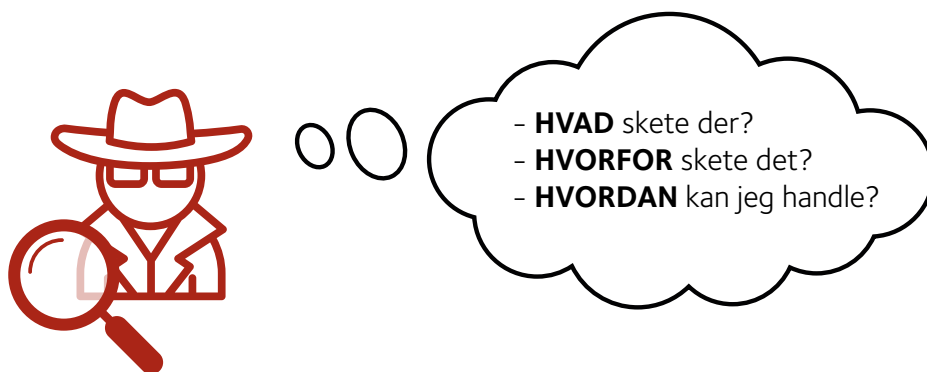

Øvelse: Detektivtænkning

Præsenter gruppen for hverdagsdetektiven, og kæd præsentationen her sammen med den tidligere præsentation af den kognitive tilgang.

Kom omkring følgende:

- » At hverdagsdetektiven er et redskab til at analysere sociale situationer, og at børnene kommer til at arbejde med detektivtænkningen som et redskab til at lære at navigere i sociale sammenhænge. Det kommer særligt til at ske gennem eksternaliserende samtaler om fiktive sociale situationer, fx tegneseriehistorier, billeder, beskrivelser på mysteriekort og med afsæt i situationer fra børnenes egen hverdag, i det omfang de er parate til det.
- » At hvis givne sociale situationer skal blive lettere for børnene at mestre, kan det hjælpe at gå på opdagelse i, hvad der er på spil, hvorfor noget kan blive svært for én, eller omvendt hvorfor man lykkes i bestemte situationer, hvordan man kan handle i situationerne for at undgå det ubehagelige, og opnå flere af de gode situationer.

Print: Voksensession 1. Tema – Detektivtænkning

Bed de nære voksne om parvis at anvende detektivredskabet til at afdække og analysere en social situation. Den sociale situation, som de skal analysere ved hjælp af detektivredskabet, kan være:

- » en situation, som de selv oplever som udfordrende. Det kan fx være, at familiens morgener er kaotiske, at de har konflikter med barnet sidst på eftermiddagen, etc.
- » en situation fra et mysteriekort med 'hverdagsudfordringer i familien'.

Print: Voksensession 1. Tema – Mysteriekort

Bed dem komme omkring følgende:

- » Hvordan kan I forstå udfordringen, hvis I bruger detektivtænkningen? Hvad skete der? Hvorfor skete det? Hvordan kan I fremadrettet reagere eller handle?
- » Hvordan forstår andre den samme situationen?
- » Hvordan tænker I, at detektivredskabet kan bruges sammen med barnet? Og sammen med de andre nære voksne?

Saml op. Kom omkring følgende:

- » Hvordan tænker I, at I kan anvende redskabet sammen med jeres børn?
- » Giv plads til spørgsmål og refleksioner ift. detektivredskabet.
- » At børnene vil blive introduceret til redskabet på deres 2. session.
- » At de nære voksnes rolle herefter er at understøtte børnene i at anvende redskabet til at forstå, hvad der er på spil i sociale situationer, og til at forstå, at situationer kan opfattes forskelligt af forskellige parter, og at der er forskellige handlemuligheder i sociale situationer.

Valgfri aktivitet:

Igangsæt, hvis der er tid, følgende opgave:

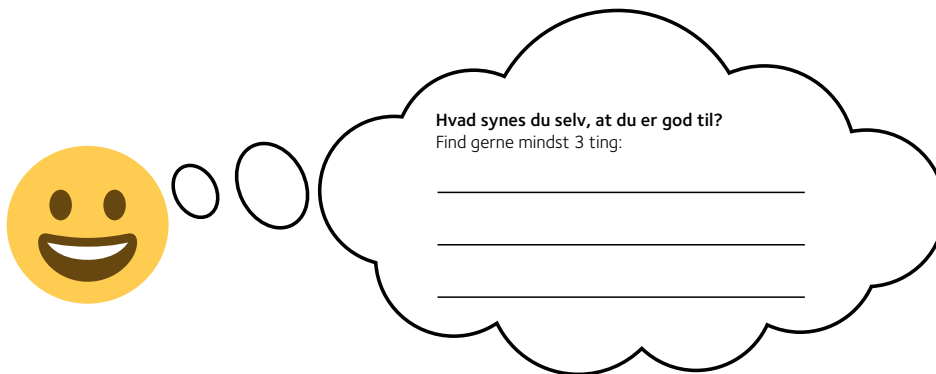
De skal arbejde med de samme mysteriekort, som børnene arbejder med i deres session. De skal tale om:

- » Hvordan tror du, at dit barn vil reagere i de beskrevne situationer?
- » Hvad vurderer du er dit barns zone for nærmeste udvikling i relation til de beskrevne situationer?
- » Hvordan kan du bedst understøtte dit barns udvikling?

Træn-løs (børnesession 1+2)

Præsenter træn-løs-øvelsen: Mine styrker fra børnesession 1, som handler om, at børnene skal tænke over mindst tre ting, som de er gode til, og tegne eller skrive dem på det udleverede printark.

Print: Voksensession 1. Træn-løs – Mine styrker

Eksempler:

- » Spejder – fx lave bål og snitte
- » Være en god ven
- » Lægge puslespil/tegne/andre kreative evner
- » Læse/matematik/sprog
- » Computerspil – fx bygge i Minecraft
- » Være aktiv og gå til sport

Drøft med de nære voksne, hvordan de kan understøtte barnet i at arbejde med øvelsen.

Præsenter træn-løs-øvelsen: Hverdagsdetektiv på arbejde fra børnesession 2, som handler om, at børnene skal bruge detektiven til at få øje på en situation, som de ofte står i, og godt kunne tænke sig at få det nemmere med. Børnene skal derhjemme tegne eller skrive ind i arket med detektivfiguren, som de får uddelt.

Drøft med de nære voksne, hvordan de kan understøtte barnet i at arbejde med øvelsen.

HVAD sker der?

HVORFOR tror du, at det sker?

HVORDAN kunne du handle – skriv gerne flere muligheder?

Print: Voksensession 1. Træn løs – Hverdagsdetektiv

Drøft, hvordan de med afsæt i viden fra denne session kan understøtte deres barns læring og udvikling gennem træn-løs-øvelserne, og generelt i sociale sammenhænge i hverdagen.

Understreg:

- » at det er vigtigt, at de støtter deres børn i at få trænet hjemme, da det har betydning for børnenes læring og udvikling, at de øver det lærte mellem sessionerne og efter forløbet.
- » at de tilpasser støtten til deres barns behov.
- » at de skal støtte barnet i at lave træn-løs-øvelserne ud fra, at der ikke er en rigtig eller forkert måde at lave øvelserne på.
- » at børnene ikke bliver tvunget til at vise eller læse det højt, som de har skrevet.

Tak for i dag

Afrund sessionen. Kom omkring følgende:

- » Hvordan de kan understøtte børnenes læring og udvikling ved brug af hverdagsdetektiven.
- » Hvordan de kan understøtte deres børns læring og udvikling på en anerkendende og ressourcefokuseret måde.
- » Hvordan deltagerne har oplevet sessionen.
- » Hvad temaet er for næste session.

Session ② Energiforvaltning og social deltagelse

Sessionens formål

I denne session bliver de nære voksne præsenteret for energibatteriet, som er et gennemgående redskab i forløbet. Energibatteriet er en måde, hvorpå man kan visualisere energiforvaltning og forståelsen af, hvordan man kan opleve nogle situationer som energikrævende, andre som energigivende, og hvordan endnu andre situationer på samme tid kan lade op og tappe vores energi. Ved at styrke blikket for energiforvaltningen hos den enkelte kan situationer i hverdagen støttes bedre.

På denne session skal de nære voksne også skærpe deres viden om, hvordan de sammen med barnet kan være dektiver på barnets sociale samvær med andre. De nære voksne skal have viden om, hvordan de kan støtte barnet i at kunne bringe sig selv ind i en leg/et fællesskab, eller selv invitere til leg, eller til at være sammen med eller tale med andre. De nære voksne omkring barnet skal gøres parate til at agere øvebane for og med børnene, så de kan støtte barnet i at træne nye eller uvante situationer, som involverer socialt samvær.

Som forrige session skal også denne session introducere de nære voksne for de træn-løs-øvelser, som børnene får præsenteret i deres forløb.

Særlig forberedelse til denne session

- Forbered introduktion til forløbet.
- Forbered temaerne: Energiforvaltning og Social deltagelse, herunder relevante printark.
- Forbered, hvis relevant, videoklip under punktet om energiforvaltning.
- Print følgende ark til sessionen:
 - Voksensession 2. Tema – Energiforvaltning og energibatteriet
 - Voksensession 2. Tema – Støt barnet i social deltagelse 1
 - Voksensession 2. Tema – Støt barnet i social deltagelse 2
 - Voksensession 2. Træn-løs – Mit energibatteri
 - Voksensession 2. Træn-løs – Mine fællesskaber

Gruppesession 2: Aktiviteter og formål

Velkommen og dagens program

- Opfølgning på træn-løs
- Tema: Energiforvaltning og energibatteriet
- Kaffepause
- Tema: Støt barnet i social deltagelse
- Træn-løs (børnesession 3+4)
- Tak for i dag

Formål: At introducere dagens program.

Opfølgning på træn-løs

Hvordan er det gået med at støtte barnet i træn-løs-øvelser og selv at træne anerkendende og ressourcefokuserede tilgange til barnet?

Formål: At samle op og styrke de nære voksnes forståelse for, hvordan de kan understøtte deres barns udvikling.

Tema: Energiforvaltning og energibatteriet

Deltagerne skal præsenteres for energibatterierne, som børnene lærer om på deres forløb. De voksne skal gøres i stand til at støtte børnene i at forstå og forvalte energi i forskellige situationer.

Formål: At styrke de nære voksnes forudsætninger for at understøtte deres børn i at oversætte og omsætte energibatteriet og denne tænkning i andre sammenhænge uden for sessionerne.

Kaffepause

Formål: At bidrage til det sociale sammenhold i gruppen samt uformel erfaringsudveksling.

Tema: Støt barnet i social deltagelse

Deltagerne skal præsenteres for følgende viden, som også er afspejlet i børnesessionerne:

- Hvordan man kommer ind i og ud af sociale situationer.
- Fordele/ulempes ved deltagelse i sociale fællesskaber.

Formål: At styrke de nære voksnes forudsætninger for at understøtte deres børn i at indgå i sociale fællesskaber.

At styrke de nære voksnes forudsætninger for at understøtte deres børn til at være rettet mod at indgå i socialt samspil, hvis det ønskes det.

Træn-løs (børnesession 3+4)

Børnenes træn-løs-øvelser fra session 3 og 4 introduceres.

Formål: At introducere de nære voksne til træn-løs-øvelsen, så de kan understøtte deres børns træning.

Tak for i dag

Formål: At afrunde dagens program.

Gruppesessionen 2: Forberedelse af aktiviteter

Velkommen og dagens program

- » Opfølgning på træn-løs
- » Tema: Energiforvaltning og energibatteriet
- » Kaffepause
- » Tema: Støt barnet i social deltagelse
- » Træn-løs (børnesession 3+4)
- » Tak for i dag

Opfølgning på træn-løs

Tal med gruppen om, hvordan det er gået med at støtte børnene i at træne derhjemme. Bring de teoretiske tilgange i indsatsen og viden om børnegruppen ind i drøftelserne, og sæt de nære voksnes perspektiver aktivt i spil.

Kom omkring følgende:

- » Hvordan er det gået med at støtte jeres børn i at træne?
- » Hvordan er det gået med selv at øve jer i at have en anerkendende og ressourcefokuseret tilgang til jeres børn?
- » Hvilke udfordringer har I oplevet ift. at understøtte jeres børns udvikling i relation til indsatsen?

Tema: Energiforvaltning og energibatteriet

Vær opmærksom på

- Se videoforslag igennem, ift. om de er relevante at anvende til den konkrete gruppe. Alternativt kan I planlægge mundtlig fremlæggelse af pointerne.

Valgfri aktivitet:

Vis evt. en film om energiforvaltning fra ADHD-foreningen.

Se Voksenguide - Links

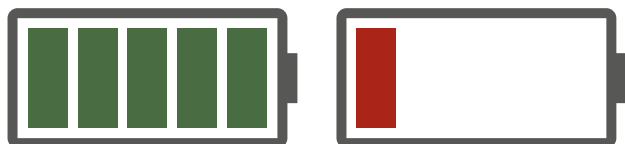
Præsenter gruppen for energibatteriet. Kom omkring følgende:

- » At det kan være et symbol på energiniveauet hos et menneske. At det kan være fuldt opladet, halvt opladet eller afladet.

- » At energibatteriet kan anvendes om et redskab til at forstå sig selv og sin egen energiforvaltning, samt sig selv og andres energiniveau – hvor opladet eller fladt batteriet er i givne situationer.
- » At det er forskelligt, hvordan meget energi den enkelte bruger på at deltage i fællesskaber, som fx skole, større arrangementer, fødselsdage. For nogle er det let og giver dem ny energi, for andre er det rigtig energi-krævende, også selvom man måske samtidig synes, at det kan være sjovt og noget, man gerne vil.

Præsenter eksempler på, hvad der kan oplade og aflade batteriet, og hvordan det kan føles at være opladet eller afladet. Kom fx omkring følgende:

- » Nogle bruger meget energi i nye situationer, mens andre lader op, og får energi af at opleve noget nyt.
- » Nogle suger alle indtryk til sig i løbet af fx en skoledag og bliver distraheret af larm, snak eller drillerier, mens andre lukker det ude, og ikke bruger energi på det.
- » Når jeres barn er afladet, bliver han/hun måske ked af det, frustreret, brænder sammen, kan ikke se løsninger på det, som fylder, er negativ, træt og udkørt.
- » Når jeres barn er opladet, er han/hun fx afslappet, har det godt, og er glad eller rolig indeni.

Print: Voksensession 2. Tema – Energiforvaltning og energibatteriet

Sæt deltagerne til parvis at tale om, hvad der kan oplade og aflade deres børn, med afsæt i følgende spørgsmål:

- » Er der aktiviteter, der kræver særlig meget energi for jeres børn at deltage i?
- » Er der aktiviteter, der kræver mindre energi for jeres børn at deltage i?
- » Er der aktiviteter, der både kræver energi, men også giver energi til jeres børn at deltage i? Hvad oplever jeres børn her som det, der hhv. kræver og giver energi?
- » Hvordan kan man mærke eller se på jeres børn, om de har et højt eller lavt energiniveau?
- » Hvordan oplever I selv de aktiviteter, som hhv. kræver meget energi og mindre energi for jeres børn at deltage i?
- » Hvordan kan I støtte jeres børn ift. energiforvaltning?

Lav en fælles opsamling og erfaringsudveksling. Kom omkring følgende:

- » Hvordan kan I understøtte jeres børn til at deltage i situationer eller aktiviteter, som kræver meget af dem? Og til at deltage i situationer eller aktiviteter, som giver dem energi?
- » Hvordan kan I understøtte jeres barn i at mærke kropslige tegn på højt eller lavt energiniveau?
- » Hvordan kan I understøtte jeres børn i at undgå at bruge al deres energi? Kom eventuelt omkring følgende eksempler
 - Vælg til og fra – man behøver ikke være med til alt.
 - Gå tidligt hjem – vær eventuelt med de første to timer, men ikke hele dagen.
 - Forbered dig – undersøg, hvad der skal ske, hvem der er med osv.
 - Observer – hvad gør de andre, og hvad er tilsyneladende forventet af mig her?
 - Hav en pausemulighed, som fx en leg/aktivitet.
 - Hav allierede – dvs. nogle som ved, hvordan du har det, og eventuelt kan hjælpe.

Kaffepause

Tema: Støt barnet i social deltagelse

Introducér til temaet om deltagelse i fællesskaber, fx i et klassefællesskab, nabofællesskab, familiefællesskab, fritidsfællesskaber, på fx fodboldhold, rollespilsklub, rideskole mv.

Drøft, hvordan fællesskaber kan se ud fra et børneperspektiv. Kom fx omkring følgende:

- » Fordele ved fællesskaber: Nogle at dele interesse med, spille et bestemt spil eller sport med, nogle at få oplevelser med, nogle, som man kan fejre fødselsdage og jul med osv.
- » Ulemper ved fællesskaber: Hvis man bliver uvenner eller ikke længere ønsker at være i et bestemt fællesskab, hvis man føler sig udelukket eller ikke ved, hvordan man skal komme ind.
- » At børn kan have større eller mindre grad af interesse for at deltage i sociale fællesskaber, og at det er vigtigt at anerkende det, samtidig med at det er vigtigt at være nysgerrig på, hvad der kan være årsag til barnets rettethed. Det kan fx handle om det enkelte barns energiforvaltning, jf. tidligere tema.
- » At børnene i session 4 skal arbejde med at styrke deres forståelse for sociale fællesskaber og for, hvordan man kan træde ind og ud af dem, fx en leg i et frikvarter, en samtale med nogle, man gerne vil være venner med.

Reflekter i gruppen over følgende:

- » Hvordan oplever I selv det at træde ind i og ud af sociale fællesskaber?
- » Hvilke tanker og følelser opstår der hos jer, når I står uden for, og gerne vil ind i en aktivitet eller samtale (fx. usikkerhed, frygt for at blive afvist etc.)?
- » Hvad har du selv af erfaring med at gøre (handling) i en situation, hvor du fx bliver usikker?
- » Hvilke udfordringer og ressourcer oplever I, at jeres børn har ift. at træde ind i og ud af sociale fællesskaber?
- » Hvordan handler jeres børn (ofte) ift. disse ressourcer/udfordringer?

Præsenter de nære voksne for forskellige handlemuligheder ift. at træde ind i og ud af fællesskaber afstemt efter det, som børnegruppen har arbejdet med i deres session 4.

➤ **Vælg** at præsentere handlemuligheder ud fra en eller begge af følgende:

- a. Hvordan træder man ind og ud af fællesskaber?
- b. Hvordan kan man starte en samtale eller leg?

a. Hvordan træder man ind og ud af fællesskaber?

Forklar de nære voksne, at oversigten nedenfor danner afsæt for drøftelser i børnegruppen om, hvordan man på en god måde kan træde ind i og ud af en aktivitet, en samtale eller en leg. Drøftelserne vil tage afsæt i børnenes eget hverdagsliv, og der vil ske en tilpasning af oversigten med afsæt i børnenes egne formuleringer. Efterfølgende øver børnene sig i at træde ind og ud af fællesskaber gennem en af følgende øvelser: tegneserier, billeder eller rollespil.

Uddel skemaet fra børnesessionen, og drøft i gruppen, hvordan det kan danne afsæt for, at de kan understøtte deres børn videre frem.

Ønske	Forslag til handlemuligheder
At træde ind i en aktivitet	• Lyt til, hvad der bliver talt om, eller se på, hvad de andre laver. • Vent til der er en åbning til, at du kan deltage, inden du bryder ind. En åbning kan fx være en pause, et spørgsmål rettet til hele gruppen, eller at den, der taler, kigger på dig, når vedkommende slutter sin sætning. • Tænk over om du har noget at bidrage med, som falder inden for emnet, der tales om eller aktiviteten, der laves. Spørg eventuelt nysgerrigt ind til det, som er blevet sagt eller gjort. • Se på de andre når de taler. Hvis de ignorerer dig i hele samtalen, så overvej om du er inviteret ind eller skal finde andre at tale med. • Undgå at prale/fremhæve dig selv. • Hav øjenkontakt med de andre, når du taler med dem (vær opmærksom på, at dette kan være svært for nogle børn i målgruppen).
At træde ud af en aktivitet	• Hav en forklaring eller en dækhistorie, når du ønsker at forlade en samtale/leg, 'jeg vil gerne lave noget andet nu, så I må lege videre uden mig', 'jeg er nødt til at gå nu', 'jeg skal hjem og spise aftensmad'. • Husk at sige farvel, når man går, eller giv besked, hvis man forlader en fælles aktivitet/leg.

Print: Voksensession 2. Tema – Støt barnet i social deltagelse 1

Mange af børnene vil opleve at blive afvist uden at forstå årsagen og uden at kunne komme på måder, hvorpå de kan gøre noget anderledes selv. Brug detektiven til at analysere situationer: Hvad skete der? Hvorfor skete det? Hvordan kan jeg handle?

Tag evt. udgangspunkt i skemaet nedenfor.

Årsager til, at man kan blive afvist	Hvad kan jeg gøre anderledes næste gang?
De er i gang med at tale om noget privat.	Prøv igen lidt senere.
De taler om noget, som jeg ikke kender til.	Prøv på et andet tidspunkt, når de laver noget andet, noget du kender lidt til.
De forstod ikke/eller de ved ikke, at jeg gerne vil være med.	Spørg igen, på en pæn måde, og på et tidspunkt, hvor du ikke afbryder dem.
De er i gang med en leg/aktivitet, hvor man kun kan være det antal, de er nu.	Søg en anden leg/aktivitet, nogle, der laver noget, du kan være med til.
De er midt i et leg/aktivitet, som bliver afbrudt, hvis en ny skal med.	Søg en anden leg/aktivitet, nogle, der laver noget, du kan være med til. Sørg evt. for at være med fra start næste gang.
De gider ofte ikke at være sammen med andre og heller ikke mig.	Tal med en voksen om det, så I evt. sammen kan tale med børnene om det. Og søg nogle, som også godt gider at være sammen med dig.
De synes, at jeg ødelægger legen, eller bryder reglerne, hvis jeg er med.	Find ud af reglerne, spørg evt. børnene eller en voksen om reglerne, så du kan undgå at 'ødelægge' legen.

Print: Voksensession 2. Tema – Støt barnet i social deltagelse 2

b. Hvordan kommer jeg ind i en leg eller samtale?

Præsenter de nære voksne for nedenstående råd om, hvordan man kan starte en samtale, eller spørge, om man må være med i en leg, og informér dem om, at børnene har arbejdet med rådene i børnegruppen, og at de efterfølgende har øvet sig i at anvende rådene gennem en af følgende øvelser: tegneserier, billeder eller rollespil.

- » Hej, hvad laver I?
- » Hej, hvordan går det?
- » Har I lavet noget spændende i weekenden?
- » Hej, må jeg være med her?
- » Det ser sjovt ud, det I laver, må jeg være med?
- » Jeg kan høre, at I taler om Minecraft, det spiller jeg også!

Drøft følgende i gruppen:

- » Hvilke af de foreslåede handlemuligheder er naturlige for jeres børn at bruge?

- » Hvilke af de foreslåede handlemuligheder udfordrer (især) jeres børn?
- » Hvordan kan I understøtte jeres børn i at anvende nye handlemuligheder?
- » Skal der tilføjes andre handlemuligheder? Har I forslag? Hvilke?

Lav en fælles opsamling og erfaringsudveksling. Kom omkring følgende:

- » Hvordan og hvornår kan I understøtte jeres børn i at træde ind i og ud af sociale situationer på hensigtsmæssige måder?

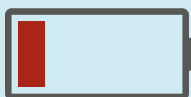

Træn-løs (børnesession 3+4)

Præsenter træn-løs-øvelsen: Detektiv på mit energibatteri fra børnesession 3, som handler om, at børnene skal øve sig i at anvende energibatteriet til at forstå situationer, de oplever. Hverdagsdetektiven kan anvendes til at undersøge situationerne. I øvelsen skal børnene anvende skemaet illustreret nedenfor, og de skal henholdsvis vælge:

- » En situation, hvor jeres/dine batterier er løbet næsten tør. Hvad var det for en situation? Hvorfor har du brugt al din energi? Hvordan kan du undgå, at dit batteri bliver brugt op i sådan en situation?
- » En situation, hvor batteriet ladede op. Hvad var det for en situation? Hvorfor har du fået en masse energi? Hvordan kan du få flere oplevelser, hvor du får energi?

Drøft med de nære voksne, hvordan de kan understøtte barnet i at arbejde med øvelsen.

Situation, hvor mit batteri næsten løb tør

(skriv stikord eller tegn):

Hvad skete der?

Hvorfor skete det?

Hvordan kan jeg handle?

Situation, hvor mit batteri har ladet op

(skriv stikord eller tegn):

Hvad skete der?

Hvorfor skete det?

Hvordan kan jeg handle?

Print: Voksensession 2. Træn-løs – Mit energibatteri

Præsenter træn-løs-øvelsen: Mine fællesskaber fra børnesession 4, som handler om, at børnene på følgende ark skal tegne eller skrive:

- » Hvem der er vigtig for dem at være sammen med.
- » Hvilke fællesskaber de er en del af.

Drøft med de nære voksne, hvordan de kan understøtte barnet i at arbejde med øvelsen.

Mine fællesskaber (skriv eller tegn)	
	Hvem er vigtig for mig at være sammen med?
	Hvilke fællesskaber er jeg en del af?

 Print: Voksensession 2. Træn løs – Mine fællesskaber

Drøft, hvordan de med afsæt i viden fra denne session kan understøtte deres barns læring og udvikling gennem træn-løs-øvelserne, og generelt i sociale sammenhænge i hverdagen.

Understreg, at det er vigtigt, at de støtter deres børn i at få trænet hjemme, da det har betydning for børnenes læring og udvikling, at de øver det lærte mellem sessionerne og efter forløbet.

Tak for i dag

Afrund sessionen. Kom omkring følgende:.

- » Hvordan de kan understøtte børnenes læring og udvikling.
- » Hvordan deltagerne har oplevet sessionen.
- » Hvad temaet er for næste session.
- » At børnenes skolekontakter orienteres om hverdagsdetektiven og energibatteriet.

Session 3 Fællesskaber og konfliktløsning

Sessionens formål

Sessionen skal fortsætte arbejdet med at klæde de voksne på til at kunne understøtte barnets udvikling i relation til social deltagelse. Herunder at støtte børnene i, hvordan man kan lære at forstå andre bedre, og dermed styrke mulighederne for det gode sociale samvær. De nære voksne skal være detektiver på barnets (og egen) sociale deltagelse. Mens sidste session omhandlede måder, hvorpå man kan træde ind i og ud af socialt samvær gennem small-talk, åbningsreplikker og blik for egen energiforvaltning, så handler denne session om at skærpe opmærksomheden omkring barnets nærmeste udviklingszone, hvad angår den non-verbale del af kommunikationen. Det omhandler øjenkontakt, aflæsning af mimik, det at fornemme stemninger, samt lave kloge gæt, ift. hvad der er på spil. Sessionen skal også kort introducere girafspråk, som er en hensigtsmæssig verbal tilgang til at byde ind i interaktioner med andre.

De nære voksne skal desuden på denne session have viden om, hvordan de kan støtte barnet i at kunne forstå og håndtere konflikter med andre. Sociale fællesskaber og interaktioner med andre medfører uundgåeligt uenigheder og konflikter, som børnene får præsenteret redskaber til at forstå og håndtere. Disse redskaber, konflikttrappen og konfliktløsningsstrategier, skal de nære voksne på denne session også introduceres til. Indbygget i redskaberne ligger muligheder for at sætte konflikter i perspektiv ift. alvorsgrad og handlemuligheder. De voksne skal støtte børnene i at træne konfliktnedtrapning og forebyggelse af konflikter, og hvordan de kan handle, når der er opstået en uenighed.

Som på de forrige sessioner skal også denne session præsentere de træn-løs-øvelser, barnet skal støttes i at arbejde med.

Særlig forberedelse til denne session

- Forbered introduktion til sessionen.
- Forbered temaer: Fællesskaber og forstå de andre samt Konfliktåndtering.
- Forbered visning af videoer, hvis de er relevante, samt eventuelle punkter til drøftelse.
- Print følgende ark til sessionen:
 - Voksensession 3. Tema – Konflikttrappen
 - Voksensession 3. Tema – Konflikttrappen for børn
 - Voksensession 3. Tema – Konfliktløsningsstrategier
 - Voksensession 3. Træn-løs – Detektiv på andre
 - Voksensession 3. Træn-løs – Konfliktløsning

Gruppesession 3: Aktiviteter og formål

Velkommen og dagens program

- Opfølgning på træn-løs
- Tema: Fællesskaber og forstå de andre
- Kaffepause
- Tema: Konflikthåndtering
- Træn-løs (børnesession 5+6)
- Tak for i dag

Formål: At introducere dagens program.

Opfølgning på træn-løs

Hvordan er det gået med at være detektiver på egne fællesskaber og på andres interesser?

Formål: At samle op og styrke de nære voksnes forståelse for, hvordan de kan understøtte deres barns udvikling.

Tema: Fællesskaber og forstå de andre

Gruppelederne fortsætter med at klæde gruppen på til at støtte børnene i at være detektiver på sociale fællesskaber – i at forstå kropssprog, læse andre, lave kloge gæt og anvende girafsprog.

Formål: At styrke de nære voksnes forudsætninger for at understøtte deres børns deltagelse i sociale fællesskaber.

Kaffepause

Formål: At bidrage til det sociale sammenhold i gruppen samt uformel erfaringsudveksling.

Tema: Konflikthåndtering

Præsenter gruppen for konflikttrappen og de strategier, børnene skal arbejde med.

Formål: At styrke de nære voksnes forudsætninger for at understøtte deres børn i at forstå og afkode forskellige konfliktsituationer og i at træne håndtering af konflikter.

Træn-løs (børnesession 5+6)

Præsenter gruppen for børnenes træn-løs-øvelser omkring det at være detektiv på, hvad andre kan lide, og hvordan man kan øve konflikthåndteringsstrategier.

Formål: At introducere de nære voksne til træn-løs-øvelsen, så de kan understøtte deres børns træning.

Tak for i dag

Formål: At afrunde dagens program.

Gruppesessionen 3: Forberedelse af aktiviteter

Velkommen og dagens program

- » Opfølgning på træn-løs
- » Tema: Fællesskaber og forstå de andre
- » Kaffepause
- » Tema: Konflikthåndtering
- » Træn-løs (børnesession 5+6)
- » Tak for i dag

Opfølgning på træn-løs

Tal med gruppen om, hvordan det er gået med at støtte børnene i at træne derhjemme. Bring de teoretiske tilgange i indsatsen og viden om børnegruppen ind i drøftelserne, og sæt de nære voksnes perspektiver aktivt i spil.

Kom omkring følgende:

- » Hvordan er det gået med at støtte jeres børn i at få øje på egne fællesskaber? Var der noget, som overraskede jer?
- » Hvordan er det gået med at støtte jeres børn i at være detektiver på at undersøge, hvad de tre personer, som de har udvalgt, godt kan lide at lave, og hvorfor?
- » Hvilke udfordringer har I oplevet ift. at understøtte jeres børns udvikling i relation til indsatsen.

Tema: Fællesskaber og forstå de andre

Vær opmærksom på

- Informér de nære voksne, hvis der er planlagt et peers-besøg på børnesession 5, og fortæl dem om formålet med besøget.
- De tre videoklip af Bo Hejlskov Elvén kan valgfrit anvendes. De kan både anvendes som et selvstændigt punkt eller som supplement til de andre punkter i denne aktivitet.

Præsenter de nære voksne for temaet. Kom fx omkring følgende:

- » At nogle børn kan have svært ved at forstå andre og sætte sig i deres sted og have blik for, hvorfor det kan være fordelagtigt at forstå andre, og sætte sig i deres sted, herunder at vise interesse for det, en jævnaldrende laver, eller lytte efter, selvom det ikke interesserer en selv.
- » At børnene på deres session 5 skal øve small-talk og opmærksomhed på andre, og at de på session 6 skal øve konflikthåndtering.
- » At en forudsætning for at kunne forstå og sætte sig i andres sted kan handle om evnen til at:
 - lytte til det, som andre siger, kunne bruge small-talk, og indgå i en samtale på en gensidig måde.
 - aflæse kropssprog – fagter, mimik, kropslige bevægelser.
 - holde øjenkontakt og forstå ansigtsudtryk.
 - mærke stemninger, aflæse toneleje, give respons fra andre, og afkode, hvad der kan være sket forud for det sagte.

Drøft følgende med de nære voksne:

- » Hvor har jeres barn behov for at udvikle sig i relation til at forstå og sætte sig i andres sted?
- » Hvad er jeres barns zone for nærmeste udvikling, og hvordan kan I understøtte barnets udvikling?
- » Hvordan kan I sammen med jeres barn konkret træne og understøtte jeres barns udvikling på de områder, som jeres barn har brug for?
- » Hvordan kan I agere rollemodeller og derved understøtte jeres barn til at blive bedre til at læse og forstå andre? (fx ved at bruge tænkningen bag detektivredskabet, anvende detektivredskabet sammen med barnet, ved at lytte, anerkende, observere, etc.)

Præsenter de nære voksne for girafsprø, evt. med inspiration fra Line Crump Horsted.

Se Voksenguide – Links

Drøft, hvordan de kan anvende det til at understøtte og styrke deres børns evne til at forstå og sætte sig i andres sted.

Lav en fælles opsamling. Kom omkring følgende:

- » At man fx kan understøtte barnets udvikling ved at anvende metakommunikation. Eksempelvis ved at den voksne, med afsæt i en konkret situation italesætter over for barnet, hvordan man kan afkode og forstå den anden persons tanker, følelser og handlinger i situationen, eller hvordan man kan afkode og forstå den andens kropssprog og toneleje i situationen.
- » Hvordan man kan anvende hverdagsdetektiven til at understøtte barnets læring og udvikling. Fx kan redskabet anvendes til, at de nære voksne sammen med barnet forsøger at sætte sig i andres sted, er nysgerrig på andre og andres perspektiver og på baggrund deraf kommer med kloge gæt på den andens perspektiv.
- » Hvordan man kan anvende girafsprø til at understøtte barnets læring og udvikling.

Valgfri aktivitet:

Vis eventuelt en eller flere af de følgende videoer med Bo Hejlskov Elvén om gode kommunikationsråd, og tal med gruppen om, hvordan de kan anvende denne viden til at understøtte deres barns læring og udvikling:

- » Børn, der kan opføre sig ordentligt – de gør det.
- » Den, der tager ansvar, kan påvirke.
- » Konflikter består af løsninger.

Se Voksenguide – Links

Kaffepause

Tema: Konflikthåndtering

Vær opmærksom på

- Præsenter den version af konflikttrappen, som er anvendt i børnegruppen.

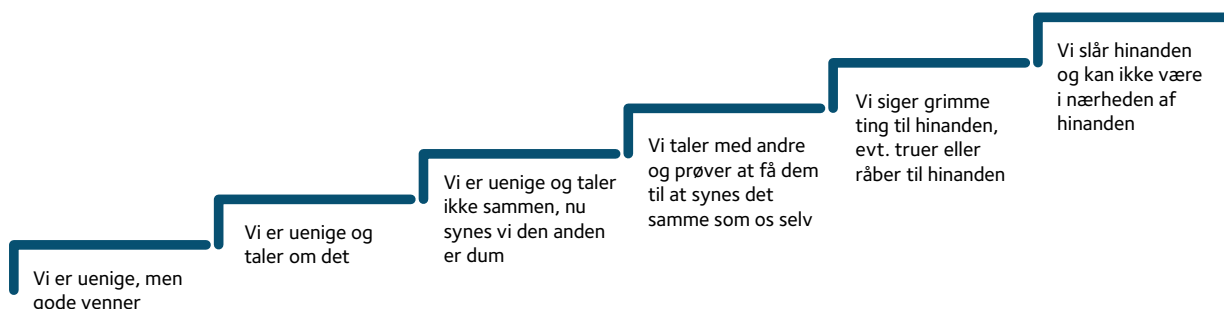
Introducer til temaet. Kom fx omkring følgende:

- » At det ikke er muligt helt at undgå, at der opstår små konflikter i hverdagen, da vi mennesker er forskellige, og at det derfor kan være gavnligt at kunne håndtere konflikter eller uenigheder, der optræder i samspil med andre.
- » At børnene derfor også arbejder med konflikttrappen og konfliktlösingsstrategier i deres session 6.

Præsenter den version af konflikttrappen, som deres børn arbejder med. Kom fx omkring følgende:

- » At konflikttrappen skal illustrere, at udvikling og håndtering af uenigheder og konflikter kan forstås som en trappe, som man kan vælge at gå op eller ned ad i en given situation – det afhænger af, hvordan de enkelte parter i situationen vælger at handle. Fortæl eventuelt om en situation, der viser, hvordan en konflikt kan optrappes og nedtrappes, og drøft.

- » At børnene skal støttes i at udvikle strategier til at kunne forstå, navigere i og håndtere konflikter, herunder forebygge, at konflikter opstår, eller udvikler sig, fx skal de øve sig på at vurdere, hvor slem en konflikt er, og om de kan håndtere den selv ved at aflede deres opmærksomhed fra den. Eller om de bedst kan håndtere den ved fx at bede en voksen om hjælp.

Print: Voksensession 3. Tema – Konflikttrappen

KONFLIKTTRAPPEN FOR BØRN

Print: Voksensession 3. Tema – Konflikttrappen for børn

Drøft følgende med de nære voksne:

- » Hvilke eksempler på konflikter kunne jeres børn tænkes at indgå i på de forskellige trin?
- » Hvad handler jeres børns konflikter med andre børn typisk om?
- » Hvad sker der typisk, hvis konflikten eskaleres? (indtænk evt. energiforvaltning og flade batterier).
- » Hvad sker der typisk, hvis det lykkes at nedtrappe en konflikt?
- » Er de andre omkring jeres børn eller parterne i konflikten enige om konfliktens alvor og omfang?
- » Hvordan kan I understøtte jeres børn i at håndtere konflikter (evt. ved hjælp af detektiven)?
- » Hvordan kan I støtte jeres børn i at forstå konflikter og handle hensigtsmæssigt i dem?

Præsenter denne illustration over konfliktløsningsstrategier, som børnene også arbejder med.

Print: Voksensession 3. Tema – Konfliktløsningsstrategier

Drøft følgende med de nære voksne:

- » Hvordan kan man på forskellig vis handle i konflikter?
- » Hvordan handler I typisk selv i konflikter?
- » Hvordan handler jeres barn typisk i konflikter?
- » Hvad er jeres børns mindre hensigtsmæssige reaktioner, og hvornår kommer de typisk til udtryk?
- » Hvad er jeres børns hensigtsmæssige reaktioner, og hvornår kommer de typisk til udtryk?
- » Hvordan kan I understøtte jeres børn i at bruge de mere hensigtsmæssige strategier?

Lav en fælles opsamling og erfaringsudveksling med afsæt i drøftelserne. Kom omkring følgende:

- » Hvad har I af gode erfaringer eller ideer til at understøtte jeres børn på det her område?
- » Hvordan de selv kan øve sig i at anvende strategierne i oversigten eller konflikttrappen frem mod næste gang, når de skal håndtere en konflikt med deres børn.
- » Hvordan de, efter at en konflikt er nedtrappet, kan guide deres børn til, hvordan de og børnene en anden gang kan løse en lignende konflikt, og komme hurtigere ned ad konflikttrappen.

Træn-løs (børnesession 5+6)

Præsenter trænløs-øvelsen: Detektiv på andre fra børnesession 5, som handler om, at børnene skal øve sig i at forstå, hvordan forskellige personer kan have forskellige følelser og motiver for at handle, som de gør. Børnene skal udvælge tre personer, som de vil være detektiver på at undersøge, og skrive i printarket nedenfor, hvad de godt kan lide at lave, og hvorfor? Det kan fx være:

- » En, der går til spejder med, som godt kan lide at bage, fordi det er hyggeligt.
- » En fætter, som godt kan lide at lege med LEGO, fordi man kan bygge seje ting.
- » En lærer, som godt kan lide musik, fordi det giver godt humør.

Drøft med de nære voksne, hvordan de kan understøtte barnet i at arbejde med øvelsen.

	Person	Kan lide at lave – og hvorfor?
1		
2		
3		

Print: Voksensession 3. Træn-løs – Detektiv på andre

Præsenter trænløs-øvelsen: Hvordan kan jeg løse konflikter? fra børnesession 6, som handler om, at børnene skal øve sig i, hvordan de kan løse konflikter. Det skal de gøre ved at vælge en situation, hvor de har forsøgt at løse en konflikt eller en uenighed. Derefter skal de forsøge at forstå situationen bedre ved at udfylde skemaet nedenfor, hvilket de kan gøre ved at skrive eller tegne deres svar på spørgsmålene i skemaet.

Drøft med de nære voksne, hvordan de kan understøtte barnet i at arbejde med øvelsen.

Hvilken konflikt eller uenighed opstod?	Hvordan handlede jeg for at løse konflikten?	Hvad skete der, da jeg handlede som jeg gjorde?
		

Print: Voksensession 3. Træn-løs – Konfliktløsning

Drøft, hvordan de med afsæt i viden fra denne session kan understøtte deres barns læring og udvikling gennem træn-løs-øvelserne, og generelt i sociale sammenhænge i hverdagen.

Understreg, at det er vigtigt, at de støtter deres børn i at få trænet hjemme, da det har betydning for børnenes læring og udvikling, at de øver det lærte mellem sessionerne og efter forløbet.

Tak for i dag

Afrund sessionen. Kom omkring følgende:

- » Hvordan de kan understøtte børnenes læring og udvikling.
- » Hvordan deltagerne har oplevet sessionen.
- » Hvad temaet er for næste session.
- » At børnenes skolekontakter orienteres om konflikttrappen og konflikthåndteringsstrategier.

Session 4 Fællesskaber online og i skolen

Sessionens formål

En del af børns fællesskaber foregår i dag online eller via sociale medier. Denne session skal omkring, hvad online-fællesskaber kan og ikke kan, og styrke de nære voksnes blik for, hvordan de kan støtte børnenes mestring af online-fællesskaber. De nære voksne skal klædes på til at støtte børnene i en forståelse af, hvad der er god stil og dårlig stil på internettet, i fælles spil eller i online-grupper. Ikke sjældent havner børn i uenigheder og konflikter, både forårsaget af misforståelser og manglende gensidig hensyntagen på sociale platforme, hvilket de nære voksne skal kunne støtte børnene i at mestre.

Derudover skal sessionen også omhandle børnenes skolefællesskaber. For en del børn hænger konflikter og udfordringer i skolen sammen med, at børnene er udfordrede ift. at indgå i et samspil med de øvrige børn, og/eller kan have svært ved at deltage i frikvarterslege, gruppearbejde eller andre fælles aktiviteter. De nære voksne skal i denne session skærpe deres blik for sammenhænge ift. trivsel i forskellige hverdagsarenaer og klædes på til bedre at kunne støtte børnenes mestring i skolesammenhænge. Sessionen skal have fokus på teknikker til at understøtte barnets evne til at mestre skolefællesskaber, hvilket kræver træning og detektivarbejde af de nære voksne og barnet i samspil.

I sessionen præsenteres de sidste træn-løs-øvelser, som barnet skal støttes i at arbejde med hjemme.

Særlig forberedelse til denne session

- Forbered introduktion til sessionen.
- Forbered temaer: Fællesskaber online og Fælles om at gå i skole.
- Kig på publikationen 'Der er så meget forældre ikke forstår' fra Medierådet for børn og unge. Klargør evt. visning af eller mundtlig præsentation med videoer herfra.
- Print følgende ark til sessionen:
 - Voksensession 4. Tema – Fællesskaber online, 11 råd
 - Voksensession 4. Tema – Fællesskaber online, Hvad kan du gøre?
 - Voksensession 4. Team – Fællesskaber online, SMS
 - Voksensession 4. Tema – Fælles om at gå i skole, Blomst
 - Voksensession 4. Tema – Fælles om at gå i skole, Indsatser og tiltag
 - Voksensession 4. Tema – Fælles om at gå i skole, Indre og ydre forstyrrelser
 - Voksensession 4. Træn-løs – Skriv sammen
 - Voksensession 4. Træn-løs – Skriv sammen om skolen

Gruppesession 4: Aktiviteter og formål

Velkommen og dagens program

- Opfølgning på træn-løs
- Tema: Fællesskaber online
- Kaffepause
- Tema: Fælles om at gå i skole
- Træn-løs (børnesession 7+8)
- Tak for i dag

Formål: At introducere dagens program.

Opfølgning på træn-løs

Hvordan er det gået med at støtte børnene i at være detektiver på andres interesser? Og med at støtte børnene i at anvende strategier til konflikthåndtering?

Formål: At samle op og styrke de nære voksnes forståelse for, hvordan de kan understøtte deres barns udvikling.

Tema: Fællesskaber online

Med afsæt i Medierådet for børn og unges materialer: 'Der er så meget forældre ikke forstår' tales om barnets online-vaner, nære voksnes indblik heri og den støtte, de kan give børnene ift. online-mestring.

Formål: At styrke de nære voksnes forudsætninger for at understøtte deres børn i at afkode, forstå og agere hensigtsmæssigt i den virtuelle verden.

Kaffepause

Formål: At bidrage til det sociale sammenhold i gruppen samt uformel erfaringsudveksling.

Tema: Fælles om at gå i skole

De nære voksne drøfter relationer og faktorer, der har betydning for barnets skoleliv, og hvordan man kan støtte op om barnets skoleliv. Introduktion til ydre/indre forstyrrelser, som børnene også gennemgår på i deres session.

Formål: At styrke de nære voksnes forståelse af deres egen rolle i relation til deres børns skolegang.

At styrke de nære voksnes forudsætninger for at understøtte deres børn i afkode, forstå og agere hensigtsmæssigt i forskellige skolefællesskaber.

Træn-løs (børnesession 7+8)

Introducer barnets træn-løs-øvelser omkring at skrive SMS-beskeder med hinanden i gruppen.

Formål: At introducere de nære voksne til træn-løs-øvelsen, så de kan understøtte deres børns træning.

Tak for i dag

Formål: At afrunde dagens program.

Gruppesessionen 4: Forberedelse af aktiviteter

Velkommen og dagens program

- » Opfølgning på træn-løs
- » Tema: Fællesskaber online
- » Kaffepause
- » Tema: Fælles om at gå i skole
- » Træn-løs (børnesession 7+8)
- » Tak for i dag

Opfølgning på træn-løs

Tal med gruppen om, hvordan det er gået med at støtte børnene i at træne derhjemme. Bring de teoretiske tilgange i indsatsen og viden om børnegruppen ind i drøftelserne, og sæt de nære voksnes perspektiver aktivt i spil.

Kom omkring følgende:

- » Hvordan er det gået med at støtte jeres børn i at være detektiver på andres interesser?
- » Hvordan er det gået med at støtte jeres børn i at anvende konflikthåndteringsstrategier?
- » Hvordan er det gået med selv at anvende viden om konfliktrappen og strategierne sammen med jeres børn?
- » Hvordan har I øvet det sammen med barnet?
- » Hvilke udfordringer har I oplevet med at understøtte jeres børns udvikling i relation til indsatsen?
- » Hvilke udfordringer har I oplevet med at anvende viden fra forløbet (fx girafsprø, nærmeste udviklingszone, anerkendelse og ressourcefokus)?

Tema: Fællesskaber online

Vær opmærksom på

- Planlæg med afsæt i den konkrete gruppe, hvad der kan motivere drøftelser omkring online-fællesskaber, og arbejdet med at støtte børnene i en positiv udvikling på dette punkt.
- Se eventuelt videoforslagene igennem og vælg om de skal bruges i gruppen eller formidl selv pointerne.

Introducer til temaet. Tag afsæt i publikation og video fra Medierådet for børn og unge: 'Der er så meget forældre ikke forstår. Hvad skal jeg vide, når mit barn går online?'

Se Voksenguide – Links

- » Drøft de 11 råd til at tackle sit barns online-liv.
- » Se, og drøft videoerne sammen i gruppen.

11 RÅD TIL AT TACKLE DIT BARN'S ONLINE-LIV

- 1** Interessér dig for dit barns online-liv ved at spørge ind til det og følge med.
- 2** Husk, at børn grundlæggende bruger medier til det samme som voksne: at søge informationer, læse nyheder, løse opgaver, lade sig underholde, spille, slappe af og være i kontakt med vennerne.
- 3** Anerkend, at digitale og sociale medier for børn er en adgangsbillet til fællesskabet.
- 4** Overvej at indføre tidsbegrænsninger for online-brug og mediefri zoner.
- 5** Undgå udelukkende at tænke i skærmtid. Kvalitet og leg kan ikke måles på tid.
- 6** Vær selv en god rollemodel i forhold til fx tidsbegrænsning og at være nærværende.
- 7** Lær dit barn gode online-vaner som at tale pænt, blokere ubehagelige personer og ikke dele private oplysninger som fx kodor og CPR-nummer.
- 8** Hjælp dit barn med at løse konflikter, ligesom du ville gøre i den fysiske verden.
- 9** Opsøg information om de sociale medier og de spil, dit barn ønsker en profil på.
- 10** Hjælp dit barn med at indstille privatindstillinger på de sociale medier.
- 11** Lav regler om køb af apps og køb / apps.

Print: Voksensession 4. Tema – Fællesskaber online, 11 råd

📌 **Vælg** en eller flere af følgende aktiviteter:

- Filmklip
- Internetvaner og -interesser

a. Filmklip

Vis følgende to filmklip fra publikation: Medierådet for børn og unge: 'Der er så meget, forældre ikke forstår. Hvad skal jeg vide, når mit barn går online? Og tal ud fra filmene om genkendelighed og positive gevinster ved brug af sociale medier:

- » 'Børn er ikke holdt op med at lege. Deres leg ser bare anderledes ud'.
- » 'Anerkend dit barns fascination af medierne og de mange positive aspekter ved brugen'.

Se Voksenguide – Links

b. Internetvaner og -interesser

Drøft følgende i gruppen:

- » Hvordan ser jeres børns internetvaner og -interesser ud sammenlignet med deres interesse for øvrig social interaktion?
- » Bruger I sammen med jeres børn tid online, fx på at spille på computer eller lignende eller se videoer på YouTube eller andet socialt medie? Hvorfor/hvorfor ikke?
- » Hvordan kan I støtte jeres børn, hvis det går galt på sociale medier/i online-universet?
- » Hvordan kan I samarbejde med andre voksne omkring det på tværs af barnets forskellige hverdagsarenaer?

Inddrag råd fra publikation: Medierådet for børn og unge: 'Der er så meget forældre ikke forstår. Hvad skal jeg vide når mit barn går online?'

Hvad kan du gøre?

Hvis dit barn oplever konflikter med andre online

- Spørg ind til konflikten, og hjælp med at løse den. Gør det i samarbejde med andre forældre. Der er gode muligheder for at sætte forældregruppen i spil på samme måde, som man ville gøre med ældre børn, hvis der fx er problemer i klassen med alkohol til fester.

Hvad kan du gøre?

Hvis dit barn får trusler eller gentagne mobbebeskeder

- Du bør sikre dig beviser ved at tage skærbilleder af beskeder, billeder, videoer osv. inden du henvender dig til fx skolen eller SSP (lokalt samarbejde mellem Skole, Socialforvaltning og Politi) eller anmelder indhold på det sociale medie, som dit barn besøger.
- Hvis det handler om systematisk udelukkelse eller forfølgelse, skal du skubbe på for handling fra skolens og forældrenes side – mobning skal tackles som et gruppeproblem.

Print: Voksensession 4. Tema – Fællesskaber online, Hvad kan du gøre?

Drøftelse og erfaringsudveksling i gruppen. Kom omkring følgende:

- » Hvor godt kender I jeres børns onlineinteresser og -vaner?
- » Ved I, hvad jeres børn bruger tiden på online? Hvem de interagerer med?
- » Hvordan sætter I grænser for jeres børns online-liv, og i hvilken udstrækning inddrages jeres børn i de beslutninger?
- » Hvilke muligheder ser I i ft. jeres børns online-liv?
- » Hvor ofte viser I interesse for eller deltager i jeres børns online-aktiviteter?
- » Hvor ofte er indhold og varighed af online-aktiviteter et konflikt punkt imellem jer og jeres børn?
- » Hvilke gode erfaringer har I med at håndtere eller undgå konflikter om jeres børns liv-online?

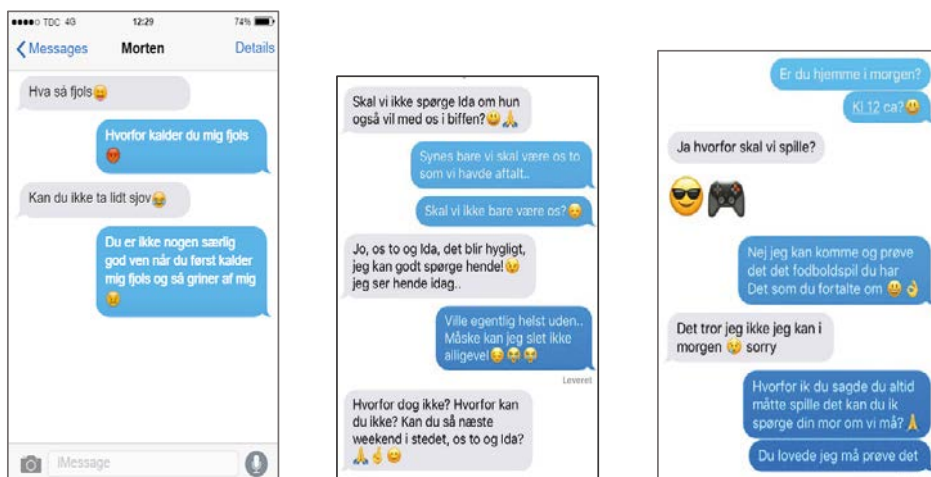
Saml op. Kom omkring følgende:

- » At det kan være svært at følge med i barnets online-liv.
- » At barnet har brug for et online-liv (stigende med alder), men også brug for grænser.
- » At det er godt at vise interesse og bruge tid med barnet online.
- » At det er en god ide løbende at revurdere regler for barnets online-liv sammen med barnet.

Præsenter, hvordan børnene arbejder med god stil og dårlig stil online i deres session 7, og at de arbejder med online-konfliktløsningsstrategier ud fra konflikthjulet.

Vis den chat- eller SMS-korrespondance, som børnene arbejder med i deres session 7, og tal om dem med afsæt i følgende punkter:

- » Brug detektiven, og tænk på girafsproget: HVAD skrives, HVORFOR skriver de, som de gør, HVORDAN kunne en bedre måde være at svare på?
- » Betydningen af forskellige emoji.
- » Hvordan der lettere kan opstå misforståelser, når man ikke kan se hinanden.
- » Hvordan sandheden ikke altid er velkommen, og hvordan man kan være hjulpet ved kun at skrive positive kommentarer.
- » Tal om handlemuligheder ift. at undgå misforståelser online.

 Print: Voksensession 4. Tema – Fællesskaber online, SMS

Fælles opsamling og erfaringsudveksling. Kom omkring følgende:

- » Hvordan kan I understøtte jeres børn i at begå sig online?
- » Hvordan man I hensigtsmæssigt opsætte rammer og regler for jeres børns liv online? Og hvad har I af gode erfaringer med det?
- » Hvordan kan I gennem jeres egne vaner online være rollemodeller for jeres børn?

Kaffepause

Tema: Fælles om at gå i skole

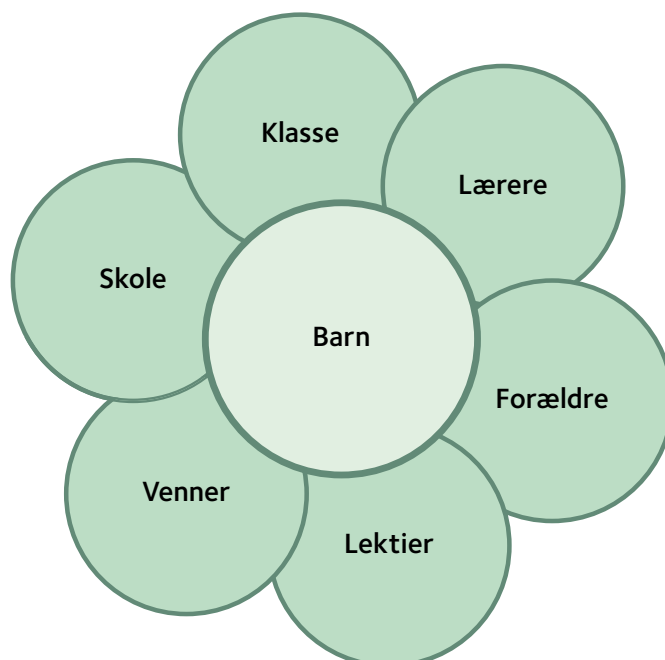
Vær opmærksom på

- Forbered aktiviteten med en opmærksomhed på, at tiltag ind i en skolekontekst altid skal iværksættes i en dialog med skolen, og deres perspektiver og forståelser af, hvad der er hensigtsmæssigt og muligt at iværksætte, kan være en anden end den, der drøftes i sessionen.
- Overvej om videoforslaget kan være relevant for gruppen.
- Viden formidlet af barnets skolekontakter kan eventuelt også sættes i spil.

Introducer til temaet. Tag afsæt i følgende:

- » at relationen til de nære voksne blot er én ud af mange relationer og fællesskaber, der har betydning for barnets skoleliv.
- » at man som nær voksen kan bruge sin position og relation til barnet til at støtte op om barnets skoleliv.

Vis figuren som illustration af, at barnets skoleliv består af flere fællesskaber, relationer og betingelser, som de nære voksne i varierende grad kan påvirke:

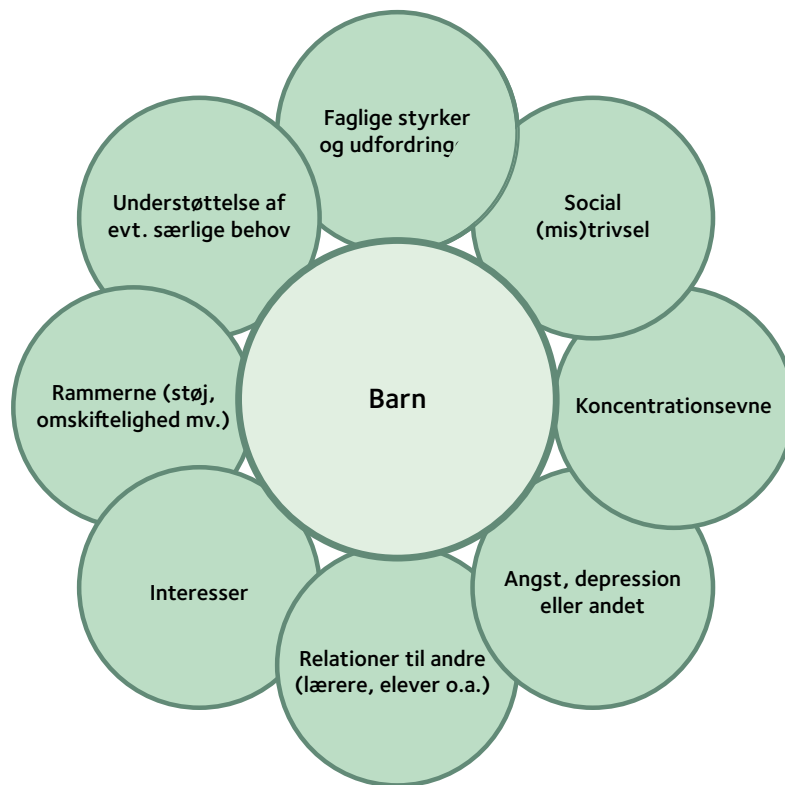

Print: Voksensession 4. Tema – Fælles om at gå i skole, Blomst

Drøft følgende i gruppen:

- » Hvordan forskellige forhold i skolen, herunder de rammer og personer, der er omkring barnet, kan have en betydning for barnets mestring af hverdagen. Faktorer i konteksten kan dermed både være med til at støtte eller udfordre barnets mestring i skolen.
- » Afhængigt af om betingelserne i skolekonteksten støtter eller udfordrer barnets mestring i skolen, kan det have positiv eller negativ betydning for barnets oplevelser af fx motivation, interesse og præstation.

Tilpas og tag eventuelt afsæt i denne figur:

Drøft følgende spørgsmål i et gruppearbejde:

- » Hvordan mestrer jeres barn hverdagen i skolen i de forskellige fællesskaber i figuren? Tegn eventuelt de styrker og udfordringer, som jeres barn oplever i skolen.
- » Er der nogle forhold, der særligt understøtter jeres barn i at mestre hverdagen i skolen?
- » Er der nogle forhold, der særligt gør det svært for jeres barn at mestre hverdagen i skolen?
- » Hvordan kan I med den viden understøtte jeres barn i at mestre hverdagen i skolen?
- » Hvordan kan I støtte op om jeres barn, så styrkerne fylder mere, og udfordringer mindre?

Saml op. Kom fx omkring følgende:

- » Hvad har I allerede forsøgt i forhold til jeres børn?
- » Hvad kunne det være hensigtsmæssigt fremadrettet at forsøge?
- » Hvad har skolen allerede forsøgt i forhold til jeres børn?
- » Hvordan kan det – set fra jeres perspektiv – være hensigtsmæssigt, at skolen fremadrettet forsøger at understøtte jeres børn?

- » Inddrag eventuelt nedenstående eksempler på tiltag, som de nære voksne eller skolen kan igangsætte for at understøtte børnene.
- » Tilpas eller udarbejd egne oversigter med afsæt i gruppens drøftelser som opsamling på øvelsen.
- » Tal om, hvordan der kan være behov for at indgå i dialog og samarbejde med skolen om fælles at støtte op om barnets mestring.

Eksempler på tiltag fra de nære voksne:

- De nære voksne kan tale med barnet om skolehverdagen, fx på et fast tidspunkt i ugen – samtalen skal være lyttende, anerkendende og ressourcefokuseret.
- De kan lave lektier sammen med barnet, eller finde en, som kan.
- De kan skabe et godt miljø omkring lektier (tidspunkt, støj mv).
- De kan lave aftaler med kammerater, som barnet kan følges med til eller fra skole.
- De kan belønne barnet for små eller store forsøg på at mestre skolehverdagen.

Eksempler på tiltag som de nære voksne kan tale med skolen om:

- Integrere redskaber fra Mestringsluppen i klassen.
- Makkerordning eller legegrupper i frikvarterer, hvor klassen i mindre grupper foretager sig noget sammen.
- Placering i klassen (fx sidde alene eller foran i klassen)
- Afskærmning af stimuli (fx høreværn, skærme mod visuelle stimuli)
- Undgå udtrætning (fx mulighed for ekstra pauser eller at trække sig til enrum)

Print: Voksensession 4. Tema – Fælles om at gå i skole, Indsatser og tiltag

Valgfri aktiviteter:

Hvis det vurderes relevant, kan en eller begge af følgende aktiviteter udføres med gruppen:

- a. Vis og drøft indholdet i følgende videoklip: 'Autisme set indefra – interview med Anne Skov Jensen'. I videoen er der et interview med Anne, som er mor til børn med autisme og selv har ADHD og autisme. Hun fortæller om, hvordan det kan være svært for fagpersoner omkring et barn både at se barnets styrker og udfordringer, og at tildele den korrekte støtte.
- b. Drøft, hvordan man kan forebygge og håndtere skolefravær med afsæt i materialet: 'Tag tidligt hånd om skolefravær' fra Social- og Boligstyrelsen.

Se Voksenguide – Links

Præsenter, hvordan børnene arbejder med indre og ydre forstyrrelser i deres session 8 ud fra billeder eller mysteriekort (jf. detektivtænkning). Kom omkring følgende:

- » Der er mange ting, som kan fylde og tage ens opmærksomhed i skolen.
- » Ydre forstyrrelser: Det kan fx være lyde, lys, børn der fjoller eller laver mærkelige bevægelser, lærere der råber, oplevelse af uretfærdighed.
- » Indre forstyrrelser: Det kan fx være at dagdrømme, falde i staver, komme i tanke om noget derhjemme eller efter skole. Det kan være både, triste/ængstelige følelser eller spænding/begejstring over noget.

Brug billederne nedenfor til at tale om emnet. Spørg ind til, hvilke forstyrrelser, der kan være på spil hos deres børn.

Print: Voksensession 4. Tema – Fælles om at gå i skole, Indre og ydre forstyrrelser

Giv opfordring til de nære voksne om, sammen med deres børn, at undersøge deres erfaringer med indre og ydre forstyrrelser. Introducer dem til, at de kan bruge detektiven til at gå på opdagelse i og forstå en given situation:

- » Hvad forstyrrer i situationen?
- » Hvorfor forstyrrer det?
- » Hvordan kan der handles? Hvad er forsøgt og hvad kan prøves fremadrettet?

Træn-løs (børnesession 7+8)

Præsenter træn-løs-øvelsen: Skrive sammen fra børnesession 7, som handler om, at børnene i makkerpar skal skrive sammen mindst tre gange frem mod næste session. De kan frit vælge et medie, som de alle er fortrolige med, fx snapchat, SMS, Messenger.

Eksempler på spørgsmål, som børnene er blevet præsenteret for, at de kan stille hinanden:

- » Hvad har du lavet i skolen i dag?
- » Hvilke fag har du i morgen i skolen?
- » Hvad laver du?
- » Hvad skal du lave i weekenden?

Print: Voksensession 4. Træn-løs – Skriv sammen

Drøft med de nære voksne, hvordan de kan understøtte barnet i at arbejde med øvelsen.

Præsenter træn-løs-øvelsen: Skrive sammen om skole fra børnesession 8, som handler om, at børnene frem mod næste session i makkerpar skal skrive sammen mindst tre gange om noget, der er gået godt i skolen. De kan frit vælge et medie, som de er fortrolige med, fx snapchat, SMS, Messenger.

Eksempler på emner, som børnene er blevet præsenteret for, at de kan skrive om:

- » Et sjovt frikvarter.
- » Et fag, hvor de skulle lave noget spændende.
- » En god leg med en klassekammerat.
- » En lærer, der hjalp.

Drøft med de nære voksne, hvordan de kan understøtte barnet i at arbejde med øvelsen, herunder at de skal guide børnene til, hvordan man navigere online, herunder at man skal huske at svare hinanden og tænke over, hvordan man bruger emojis til at udtrykke stemninger eller følelser mv.

Print: Voksensession 4. Træn-løs – Skriv sammen om skolen

Drøft, hvordan de voksne med afsæt i viden fra denne session kan understøtte deres barns læring og udvikling gennem træn-løs-øvelserne, og generelt i sociale sammenhænge i hverdagen.

Understreg, at det er vigtigt, at de støtter deres børn i at få trænet hjemme, da det har betydning for børnenes læring og udvikling, at de øver det lærte mellem sessionerne og efter forløbet.

Tak for i dag

Afrund sessionen. Kom omkring følgende:

- » Hvordan de voksne kan understøtte børnenes læring og udvikling.
- » Hvordan deltagerne har oplevet sessionen.
- » Hvad der er temaet og formålet med sidste session.

Session 5 Afslutning og fejring

Sessionens formål

Sidste session skal samle op på gruppeforløbet. Det kan være, at de nære voksne ønsker at genbesøge et bestemt tema, som gruppen har været særligt optaget af, eller at samle op mere tværgående. Gruppelederne skal også sammen med de nære voksne evaluere på forløbet. Samtidig er det på denne sidste session, at de nære voksne skal skærpe deres blik for, hvordan de kan overlevere den viden, sessionerne har givet dem, til øvrige voksne i barnets netværk. Gruppen har løbende arbejdet på vidensdeling med barnets øvrige netværk, og barnets hverdagssituationer, men temaet kan med fordel bringes frem på denne sidste session.

Såfremt denne afsluttende session for nære voksne afholdes samtidig med børnenes sidste session, skal der være en form for fejring af børnene, hvor de nære voksne kan overvære, at børnene får udleveret et diplom, og eksempelvis fremviser en aktivitet eller fælles leg, som børnene har lavet sammen på børneholdet. Det kan styrke børnenes oplevelse af at kunne noget særligt og af at have gennemført gruppeforløbet med succes, særligt hvis deres nære voksne overværer deres afslutning og diplomudlevering. Såfremt voksensession og børnesession ikke afholdes samtidig, inviteres de nære voksne ind på børnesessionen til at fejre og afslutte sammen med børnene.

Særlig forberedelse til denne session

- Forbered opsamlingspunkter med forløbet.
- Forbered evaluering med gruppen.
- Forbered punkt omkring vidensdeling.
- Sørg for, at de nære voksne får alle relevante printark, figurer og redskaber mv. med hjem.

Gruppesession 5: Aktiviteter og formål

Velkommen og dagens program

- Opfølgning på træn-løs
- Tværgående opsamling
- Evaluering og vidensdeling
- Kaffepause
- Fælles afslutning: Fejring af alt det, som vi har lært
- Tak for denne gang

Formål: At introducere dagens program.

Opfølgning på træn-løs

Følg op på træn-løs-øvelsen – hvordan er det gået med, at børnene skulle skrive sammen om gode skoleoplevelser?

Formål: At samle op og styrke de nære voksnes forståelse for, hvordan de kan understøtte deres barns udvikling.

Tværgående opsamling

Genbesøg temaer, øvelser, redskaber eller strategier – både dem, som gruppelederne fornemmer savner yderligere opmærksomhed, og dem, som gruppen selv efterspørger.

Formål: At styrke de nære voksnes forståelse for og anvendelse af udvalgte redskaber, temaer eller tilgange til barnet, som det vurderes relevant at genbesøge.

At styrke de nære voksnes forståelse for, hvordan de kan understøtte deres barns udvikling.

Evaluering og vidensdeling

Drøftelse af læringspointer og evaluering af forløbet, herunder videre forankring og vidensdeling med personer i barnets hverdag.

Formål: At samle op på og evaluere forløbet, samt refleksion over egen læring og udbytte af forløbet.

At samle op på, om andre i børnenes netværk skal præsenteres for nogle af indsatsens redskaber, og være med til at understøtte barnets udvikling.

Fælles afslutning: Fejring af alt det, som vi har lært

Fejring af den fælles rejse, gruppen har været på, hvor det lærte fremvises for de nære voksne, og hvor der kan uddeles et diplom og en mundtlig anerkendelse af den enkelte.

Formål: At anerkende børnenes indsats gennem forløbet.

Tak for denne gang

Formål: At afrunde og anerkende gruppens indsats samt pointere vigtigheden af fortsat at støtte barnet i at anvende viden fra forløbet.

Gruppesessionen 5: Forberedelse af aktiviteter

Velkommen og dagens program

- » Opfølgning på træen-løs
- » Tværgående opsamling
- » Evaluering og vidensdeling
- » Fælles afslutning: Fejring af alt det, som vi har lært
- » Tak for denne gang

Opfølgning på træen-løs

Tal med gruppen om, hvordan det er gået med støtte børnene i at træne derhjemme. Bring de teoretiske tilgange i indsatsen og viden om børnegruppen ind i drøftelserne, og sæt de nære voksnes perspektiver aktivt i spil.

Kom omkring følgende:

- » Hvordan er det gået med at støtte jeres børn i at skrive sammen med andre børn fra gruppen?
- » Hvordan er det at støtte børnene i at anvende og øve viden om at begå sig i den virtuelle verden?
- » Hvilke udfordringer har I oplevet ift. at understøtte jeres børns udvikling i relation til indsatsen?

Tværgående opsamling

Vær opmærksom på følgende:

I denne aktivitet er der skabt ekstra rum til, at gruppelederne kan understøtte de enkelte deltagers forudsætninger for at understøtte deres barns læring og udvikling i indsatsen. Det kan fx handle om, at tage højde for:

- At der kan være opstillet forskellige mål for indsatsen på tværs af de nære voksne.
- At de nære voksne kan have forskellige forudsætninger for at træde ind i indsatsen.

Genbesøg udvalgte temaer eller aktiviteter fra tidligere sessioner eller arbejde med de udfordringer, som gruppen oplever. Inddrag gerne gruppens egne forslag med afsæt i følgende opmærksomhedspunkter:

- » Temaer eller aktiviteter, som deltagerne selv ønsker at genbesøge eller udveksle erfaringer omkring.
- » Redskaber, tilgange eller lignende fra indsatsen, som deltagerne oplever er svære at praktisere sammen med børnene.

Det kan eksempelvis være relevant at arbejde mere med følgende udfordringer, som de nære voksne kan opleve:

- » At understøtte barnets trivsel hjemme og/eller i skolen.
- » At understøtte barnet i at træne sine sociale færdigheder og evne til socialt samspil.
- » At styrke sine egen relation til barnet.
- » At styrke sine egne forudsætninger for at understøtte barnets i at anvende nye mestringsstrategier.

Facilitér en proces, hvor der på tværs af deltagere og gruppeledere rådgives og udveksles erfaringer.

Evaluering og vidensdeling

Bed deltagerne summe over følgende evalueringsspørgsmål:

- » Hvad tager jeg især med mig fra forløbet?
- » Har nogle af redskaberne særligt hjulpet mit barn? Eller os voksne omkring barnet?
- » Hvilke udfordringer står jeg (stadig) tilbage med?

Saml i fællesskab op på evalueringsspørgsmålene.

Drøft fokuspunkter for den fremadrettede vidensdeling med skolekontakter. Kom omkring følgende:

- » Hvad er særligt vigtigt at formidle til det enkelte barns skolekontakter på forankringsmødet?
- » Er der behov for at indgå nogle særlige aftaler med skolen?
- » Er der andre voksne omkring barnet, som skal informeres om indsatsen?
- » Hvilken viden skal overleveres til de andre voksne? Hvordan skal den overleveres og af hvem?

Fælles afslutning: Fejring af alt det, som vi har lært

Forbered deltagerne på, at børnegruppen vil stå for en sjov leg eller aktivitet, som børnene vil fremvise for de voksne, eller bede de voksne deltage i.

- » Nævn også, at børnene får udleveret diplomer.
- » Gå sammen med børnegruppen og gennemfør afslutningen, som beskrevet i guiden til børnegruppeforløbet.

Tak for denne gang

Afrund sessionen sammen med børnegruppen. Kom omkring følgende:

- » At der vil være et forankringsmøde med barnets skolekontakter.
- » At de nære voksne sammen med børnene udfører børnegruppens faste tjek-ud-øvelse.

Social- og Boligstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk

MATERIALET ER UDVIKLET I SAMARBEJDE MED:

VIVE

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

December 2023